

DIRVA

Nr. 34

Kovas-March 21, 1962

Cleveland, Ohio

Alžire karas pasibaigė, bet taika neprasidėjo

Po septynerių metų 4 mėnesių ir 18 dienų Alžire vykusio karo, pagaliau Prancūzijos vyriausybė pasirašė paliaubas su Alžiro sukilėlių vyriausybe, nei vienai nei kitai pusei nieko nelaimint.

Gal būt Alžiro nacionalistai, kuriems šis karas atsiėjo 150,000 žuvusių, laimėjo tai, kad gaus iš Prancūzijos savo kraštui nepriklausomybę.

Bet kraujas, nežiūrint viso optimizmo, Alžire dar nestojo tekėjęs. Kova bus tęsiama toliau prieš OAS

(Slaptosios Armijos Organizaciją), kuri nori išlaikyti Alžire kolonializmą. Tik šį kartą vakarykščiai priešai turės padėti likviduoti fašistus, kaip prancūzų vidaus reikalų ministeris

mas tai nėra dar taika, ir vyriausybė nėra pilnas padėties šeimininkas. Trisdešimčiai tūkstančių policininkų ir žandarų nelengva bus kovoti su grupe fanatiškai nusiteikusių teroristų. Argi

Alžiro arabės, nešinos nacionalistine vėliava, demonstruoja prieš prancūzus dešiniuosius, kurie nori palikti Alžirą prijungtą prie Prancūzijos.

Frey pavadino žudikus, dirbančius buvusiam generolui Salanui ir jo sėbrams. Šita sąjunga tarp alžiriečių ir prancūzų bus reikalinga Evian sutarimo įgyvendinimui, nes OAS vis dar tebesitiki sukelti civilinį karą Prancūzijoje, kuris sutrukdytų Alžiro atskirimą nuo Prancūzijos.

OAS bandys dabar, ką prieš porą metų bandė padaryti Alžiro nacionalistai, perkelti karą į Prancūziją. Jie jau turi išdirbę planą, kurį pavadinę "Apokalipso operacija". Būtent, visoj Prancūzijoje bus vykdoma daugiau teroristinių aktų, jog Paryžius niekuo nesisks nuo vakarykščio Alžiro.

"Tiesos minutė atėjo, skelbia OAS atsisaukimai, kad Prancūzija suprastų, kad Alžiro žmonės gina savo teises, savo gyvybę, savo laisvę..."

Bet paryžiečiai ruošiasi apsigynimui. Jau kelios dienos, kaip sostinė aliarmo padėty. Policija ir kariuomenė budi dieną ir naktį, kad užkurtus kelią civiliniam karui ir apsaugojus gyventojus nuo teroristų.

Paskutiniai įvykiai parodė, kad paliaubų paskelbi-

sunku pasistatyti sunkvežimį prie šaligatvio ir paskui ramiausiai, kaip niekur niekas, pasišalinti, o tuo tarpu sunkvežimis už kelių minučių sprogsta, sužeisdamas ir užmušdamas nekalčius praeivius. Argi galima Paryžiuje visus automobilius patikrinti? Ar galima visus praeivius iškratyti?

Kokią poziciją užims prancūzų politinės partijos per būsimąjį referendumą, kuriuo bus atsiklausta gyventojų dėl Alžirui suteikimo nepriklausomybės?

Komunistai yra nutarę balsuoti "taip". Jie norėtų sakyti taip už taiką ir ne dėl de Gaulle. Bet toks klausimas nestatomas, tad savo propagandoje jie aiškina, kad liaudies balsas privertė de Gaulle derėtis ir susitarti dėl paliaubų. Jie bandys ieškoti vienybės su socialistais ir kairiaisiais pretekstu, kad išsaugojus taiką.

"Ne" bus nedaug balsuojančių. Prieš de Gaulle kampaniją varys tik nedidelė grupė nepriklausomųjų, kurie pasilieka ištikimi prancūziškam Alžirui ir mažai grupė respublikonų, kurie sako, kad susitarimas esąs gėdingas prancūzams. Socialistai masiniai balsuos už

Praeitą sekmadienį kovo 18 d. clevelandiečiai turėjo malonumo išklausti Valterio Banaičio (domy pranešimą apie dabartinę padėtį Lietuvoje, Nuotraukoje V. Banaitis tarp Clevelando lietuvių. Iš kairės: Dirvos redaktorius B. Gaidžiūnas, adv. Julius Smetona, Valteris Banaitis, Sofija Smetonienė, Juozas Bachunas, LB apyl. pirm F. Eidimtas. Užpakaly stovi: V. Braziulis, K. Karpius ir Vilties Draugijos pirm. dr. V. Ramanauskas.

V. Pliodžinsko nuotrauka

PABALTIOJ MOTERŲ TARYBA MINĖS PENKIOLIKOS METŲ SUKAKTĮ

Bene viena iš judriausių šių dienų išeivijos lietuvių moterų organizacija yra Lietuvių Moterų Atstovybė, turinti savo klubus ne tik įvairiose JAV lietuvių kolonijose, bet didesnius ar mažesnius vienetus ar atstoves įgaliotines, reprezentuojančias mūsų moterį, ir daugelyje kitų kraštų: Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Argentinoje, Brazilijoje ir kitur.

Kad jos yra apsišungę ir tie visi klubai priklauso Lietuvių Moterų Atstovybei, kurios centras yra New Yorke, tai ir jų veikla nesibaigia vien savo parapijos ribose, bet reiškiasi tarptautinėje plotmėje.

LMA veikia kartu su kaimyninių tautų — latvių ir esčių atstovėmis Pabaltijo

Moterų Taryboje, kad bendrai dirbant, būtų moterų balsas svaresnis ir veiklos galimybės platesnės.

Tačiau ir šiose bendro darbo ribose jų veikla nesibaigia. Pabaltijo Moterų Taryba dalyvauja pilnateisiu nariu Tarptautinėje Moterų Klubų organizacijoje GFWC, turinčioje virš 11 milijonų narių. Tos organizacijos suvažiavimuose lietuvių atstovės gauna progos tūkstančiams svetimtaučių prabilti apie savo tautą, jos okupantą ir pareikšti mūsų laisvo ir nepriklausomo gyvenimo troškimą.

pirmininkauja lietuvių atstovė Ligija Bieliukienė, todėl mūsų iniciatyvai priklauso ir iškilmingas minėjimas bei lietuvių klubų atstovių suvažiavimas aptarti būdus ir priemones, kaip lietuvių moterys galėtų daugiau pasidaruoti.

Pažymėtina, kad suvažiavime paskaitą skaityti sutiko tos didžiulės organizacijos General Federation of Women's Clubs vicepirmininkė ponija Dexter Arnold, labai gerai susipažinusi su Lietuvos reikalais iš mūsų atstovių suvažiavimuose. Mūsų gausus atsilankymas

LIGIJA BIELIUKIENĖ, Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė.

Pabaltijo Moterų Taryba kovo 31 ir balandžio 1 dieną minės 15-ąsias metų sukaktį nuo įsikūrimo. O ji įsisteigė 1947 m. kovo 8 dieną, Esslingene, Vokietijoje. Į pirmąjį prezidiumą buvo išrinkta dr. Marija Žilinskienė, latvė T. Aizkrauklis ir estė Mall Jurma. Pirmoji pirmininkė buvo dr. M. Žilinskienė, o vėliau pasikeisdamos, pirmininkavo kiekviena tautybė iš eilės.

Prasidėjus imigracijai į kitus kraštus, išvyko į PMT narės, dauguma į Ameriką, ir čia savo veiklą toliau vysto. Dabar Tarybai

jos paskaitoje dar sustiprins paskaitininkės draugiškumo jausmą mūsų tautai.

Ši iškilmingoji akademija įvyks kovo 31 d., Carnegie Endowment — 345 East 46 St., 4. val. p. p. Be to bus meninė dalis ir vaišės. Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti. Kr.

• Prancūzija balandžio 8 d. pasisakys, ar ji pritaria vyriausybės pasiektam susitarimui su Alžiro laisvės kovotojais.

• Pavergtųjų seimas numatomas šių metų birželio mėnesį Londone.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

SUVERŽĖ DIRŽA...

Kubos diktatorius Fidel Castro paskelbė, kad šio mėnesio bėgyje Kubos socialistinės respublikos piliečiai turės susiveržti diržą, nes maistas (mėsa, sviestas, kiaušiniai, žuvis ir kt.) bus sunormuotas ir paduodamas kortelėmis.

Kadangi kubiečiai mažiau valgs, mažiau ir prakaituos burnų nereikės plauti, tad sunormuojami ir tokie gaminiai, kaip muilas, dantims valyti pasta, skalbimo milteliai ir kt.

Kad Kubos diktatorius imsis šių priemonių, buvo pramatyta.

Kubiečiai šiandien apmoka revoliucijos sąskaitą.

Fidel Castro nebegalėjęs slėpti, kad padėtis Kuboje paskutiniiais mėnesiais pasunkėjo, nes vyriausybė nebeturi pinigų nupirkti maistui užsienyje.

Kubos cigarai, kapitalizmo simbolis, Castrui davė daugiausiai pinigų, bet nepakankamai, kad galėtų liaudžiai nupirkti maisto ir kiaušinių. Kuba iš Sovietų Sąjungos gauna patrankas, bet ne sviestą.

Mainais už savo blogą naftą, Kuba iš sovietų gauna pasenusius karo ginklus ir lėktuvus, kuriuos rusai jau nebegali panaudoti.

Viso to svarbiausia priežastimi, sako Castro yra embargo, kurio Kuba susilaukė iš JAV ir Pietų Amerikos kraštų, bet jis neslepia, kad tai įvyko ir dėl klaidų padarytų administruojant kraštą.

Tačiau tai nereiškia, kad revoliucija bus sustabdyta. Priešingai, ji toliau vykdoma visu smarkumu, nekierpiant dėmesio į alkanus pilvus.

-- Nebijok, mano mažyte!...

Mes atvykome nužudyti Heydrichą

ALLAN BURGESS

Anglų lėktuvus 1941 m. gruodžio 15 naktį skrido virš Čekoslovakijos dviejų tūkstančių pėdų aukštyje. Du jo keleiviai -- Jan Kubis ir Josef Gabchick žiūrėjo vienas į kitą. Už kelių minučių juodu bus parašiotais nuleisti į nežinomą. Juodu buvo pirmieji Čekoslovakai, nuleidžiami į nacių okupuotą Čekoslovakiją.

--Ar tu manai, kad mums pasiseks? -- tyliai paklausė Josef Gabchick.

--Aš nemanau... Aš noriu, -- atsakė Jan Kubis.

Juodu buvo pasirušę prie juodos skylės, pro kurią turėjo iššokti.

Prieš trejus metus palikę Čekoslovakiją, dabar grįžo atgal nužudyti vieną žmogų: Reinhardą Heydrichą, Čekoslovakijos budelį, Bohemijos ir Moravijos "protektorijų", kuris ant savo sąžinės turėjo daugybę žmogžudysčių ir kurį Hitleris vadino "žmogus su geležine širdimi".

--Lieka tik 2 minutės. Pasiruškite, -- pasakė jiems anglas lakūnas.

Jan Kubis buvo ūkininkas iš Moravijos, aukšto ūgio, plačių pečių, šviesiais plaukais ir pilkom akim. Josef Gabchick, šaltkalvis iš Slovakijos, buvo nedidelio ūgio, juodais plaukais, nuolat besišypsas.

Juodu prisitartinio prie skylės ir patikrino parašiotų diržus. Abu buvo nevyresni kaip 27 metų amžiaus ir dabar skrido virš teritorijos, kur jų niekas nelaukė ir turėjo nužudyti žmogų, kurio nepažinojo ir niekad nematė.

--Dar viena minutė... Dėmesio.

Iš kitų čekų pabėgėlių Londone juodu ne taip sau buvo parinkti šiai pavojingai misijai, kuri turėjo iš kolaboravimo pažadinti čekų tautą. Neapykanta ir kerštas gali apginkluoti pačias taiklingiausias rankas. Jan Kubis nugaroje turėjo išdegintus septynių svastikos ženklus, o Josef Gabchick atmintyje vis tebešiojo nacių nužudymo brolio vaizdą.

Naciams okupavus Čekoslovakiją, per Prancūziją jie pasiekė Angliją, kur specialioj mokykloj buvo apmokyti sabotažo veiksmams ir partizaninei kovai.

Prabėgo treji metai. Bet jie neužmiršo savo tėvynės. Ir štai kodėl juodu sutiko būti pirmaisiais slapta kelionei į tėvynę, kad nužudytų žmogų, kuris jiems buvo dar beveidis.

IŠ VISO PASAULIO

• **Argentina išgyvena** naują maišatį, kada peronistai, po įvykusių rinkimų, pasirodė stipriausia jėga raktiniuose centruose. Karituomenės vadovybė, kaip atrodo iš visų įvykių, bandys ten pastatyti savo kontrolierius. Bet tokiu atveju su rinkimų daviniais nebus skaitomasi, o patys peronistai ir jų rėmėjai, organizuos įvairius neramumus. Teigiama, kad peronistams laimėti labai talkino komunistai.

• **JAV - Japonijos santykams pagerinti**, Okinavai, kur yra įrengta svarbi karinė bazė, artimiausiu laiku bus duodama didesnė savi-valda.

• **Izraelio-Sirijos pasienyje** neramumai vyksta toliau. Nors, kaip paprastai būna, Izraelis šaukia, kad jis užpultas ar bent išprovokuotas, bet aukų skaičius iš sirijiečių tarpo yra keletą kartų didesnis, negu iš Izraelio pusės.

• **Popiežius Jonas XXIII** paskyrė 10 naujų kardinolų, kurių skaičius dabar vėl sieks 87. Nė vieno iš naujų kardinolų nėra nei iš JAV, nei iš anapus geležinės uždangos pusės. Daugiausia jų yra kilusių iš pačios Italijos.

--Lieka tik penkios sekundės... Gero pasisekimo, šokit!...

Nedideliame kambary trys vyrai sėdėjo už stalo, ant kurio stovėjo arbatinukas ir arbatos puodukai. Jan Kubis stovėjo prieš tuos tris vyrus, kurie aštriais žvilgsniais bandė iširti.

--Jei jūs neduosite įrodymų, kad esate tas žmogus, kuriuo pretenduojate būti, neišeisite gyvas iš šio kambario.

Vyras, matomai, jų vadas, kuris pasakė šiuos žodžius, vadinosi Jundra, buvo stambus, nedidelio ūgio, turįs penkiasdešimt metų amžiaus.

Jis tai pasakė ramiai, bet nieko gero nežadančiu balsu.

Jan Kubis viską buvo pramatęs, išskyrus tai, kad jo tautiečiai rezistentai galės suabejoti jo asmenybe ir tikslais. Bet jis gerai suprato, kad jie buvo teisūs ir turėjo apsaugoti nuo nacių provokacijos. Bet kaip įrodyti, kad jis tikrai parašiotininkas, atskridęs iš Londono?

--Aš jums sakau, kad atvykom iš Londono nužudyti Heydricho ir pažadinti Čekoslovakijos rezistenciją, -- pasakė Jan. -- Ir aišku, tam niekas mums nedavė paliudijimo... Bet aš gal būtu turįs geriau negu popierius.

Greitu judėsiu jis nuplėšė nuo savęs marškinius ir parodė nugaroje išdegintus septynių svastikos ženklus.

Kaip tik dėl tų ženklų prieš aštuonias dienas jis iššoko iš anglų lėktuvo ir nuo to momento, kai kojomis palietė gimtąją žemę, pasijuto labai vienišas.

"Jūs būsite nuleisti per 15 kilometrų nuo Pilzeno miškuose, kur galėsite lengvai pasislėpti keletą dienų", sakė Londone.

Kur gi tie miškai? Lakūnas tur būt nuklydo nuo kelio, nes Jan nusileido lygumoje. Aplinkui matėsi tik sniegas. Josef irgi nusileido. Bet negalėjo pasikelti.

--Aš manau, kad tai lengvas nykstelėjimas...

Jan, negalėdamas drauge eiti

su Josefu, staiga nusiminė.

Aplink nesimatė jokio miško, kur galėtų pasislėpti.

--Dešinėj aš matau namelį, pabandykim iki ten dasigauti, -- pasiūlė Josef.

Jan bandė apžiūrėti Josefo koją. Rytą jie nuėjo namelio link apsižvalgyti. Jis buvo neapgyventas, Katastrofa pasirodė dar didesnė, negu manė, lėktuvas buvo nuklydęs nuo kelio per 100 km. Jie atsirado ne prie Pilzeno, bet per dvidešimt kilometrų nuo Prachos. O jie turėjo rekomenduotinus adresus Pilzene, gi Prahoj nepažinojo nieko.

Taip jie praleido dieną krūmuose stengdamiesi susiorientuoti, kaip staiga, jiems snaudžiant, prieš juos atsirado žmogus, nespėjus net revolverius ištraukti.

--Nebijokit nieko... Aš žinau, kad jūs parašiotininkai... Praeitą naktį mačiau jus nusileidžiant. Namelis, kur jūs paslėpėte savo daiktus, man priklauso. Aš jūsų visą laiką ieškojau. Kuo aš galėčiau padėti. Aš priklausau slaptam sakalių sąjūdžiui.

Tai buvo tautinis čekų sąjūdis, kurį naciai buvo uždarę. Abiejuose atsirado vilties kibirkštėlė...

Jan Kubis užsivilkė marškinius. Šalimais vado sėdėjęs žilais plaukais vyras, kuris vadinosi dėdė Hjasky, pastumė Kubinį arbatos puoduką.

--Pagaliau, kaip įrodymas dar yra ginklai, kuriuos mes paslėpėme namelyje.

--Tai neįrodymas, -- atsakė vadas Jindra. -- Lėktuvas galėjo atskristi iš Londono, bet jis galėjo būti kelyje perimtas nacių. Ir kur įrodymas, kad tie ženklai nugaroje nėra tyčia išdeginti.

Jan Kubis paraudo iš pykčio. Bet Jindra staiga pasidarė švelnesnis.

--Aš norėčiau tikėti jūsų pasakojimu ir paspausti ranką. Iš kurio krašto Čekoslovakijos esate kilęs?

--Iš Trebic, Moravijoj.

Vakaras prie New Yorko.

Vyt. Maželio nuotrauka

Detroito lituanistinė mokykla

Vos pradėjus kurtis naujai ateivių bangai, mokytojai nepamiršo pareigos tautai ir patys savo iniciatyva įsteigė Detroito Lituanistinę Mokyklą, kuri pradėjo darbą 1949-50 mokslo metais. Visas problemas išsprendė patys mokytojai ir jokia kita profesija čia nepadėjo, nes mokytojai ne-

ieškojo uždario, dirbo nemokamai, patys rūpinosi ir patalpų klausimu, patys sudarė mokytojų kadrą, patys kvietė tėvus leisti vaikus į mokyklą.

Detroito Lituanistinė Mokykla kelerius metus pradžioje turėjo ketverių metų kursą. Dabar mokyklos kursas išeinamas per aštuonerius metus. Dėl patalpų stokos dabar mokykla dirba dviem pamainom: iš ryto pirmosios keturios klasės, o po pietų penkta, šešta ir aštunta. Darbas dviem pamainom iš kai kurių tėvų pareikalauja aukos, nes kai kuriems tėvams tenka mokinius pristatyti ir iš ryto ir po pietų. Tai yra gyvas pavyzdys tiems tėvams, kurių vaikai mokyklos nelenkė ar nelanko.

Lituanistinės mokyklos darbo vaisiai kiekvienam pastebimi ir ryškūs, nes ją baigę pasireiškia ir spaudoj ir organizacijose, daug jauniesni lietuviškam veikimui. Tačiau jos nebaigę lieka pasyvūs ir atitolę nuo viso kas suriša su lietuvišku veikimu bei mūsų kultūra.

Be tiesioginio darbo, mokiniai ruošiasi ir viešiesiems pasirodymams. Kiekvienais metais mokykla turėjo Kalėdų eglutę, kai kuriais prisidėjo ir Motinos dienos minėjimas, mokslo metų užbaigos pasirodymas.

Šiais mokslo metais mokykla turėjo Kalėdų eglutę ir Vasario 16-tosios minėjimą. Dabar ruošiamasi iškilmingai mokslo metų užbaigai, kuri bus birželio 3 d. Pažymėtina, kad oficialioji ir meninė dalis bus Maiornio metų dvasioje. Žodis, daina ir šokis sudarys meniską pyne, kuri išplauks iš

tai proga parašyto montažo.

Nuo pat įsisteigimo ir dabar mokykla naudojasi šv. Antano parapijos mokyklos patalpomis. Didelė pagarba kun. dr. I. Boreišiui, kad leido įsikurti ir prisiglausti jos pirmose ir sunkiose dienose, kad aukštai vertino ir rodė daug pagarbos mokytojams. Dabartinis klebonas kun. Walter Stanevičius mokyklos darbą vertina ir jį visokeriopa remia.

Lituanistinė mokykloj dabar dirba šie mokytojai: dr. Vincas Misiulis (vedėjas), kun. K. Simonavičius (kapelionas), seselė Kristina, D. Kaupienė, A. Misiūnas, J. Pečiūrienė, A. Rasštenytė, S. Slizys ir P. Zaranaka. Mokykla turi 134 mokinius, kurių daugiausia yra žemesnėse klasėse.

Darbas lituanistinė mokykloj darosi vis sunkesnis ir komplikotesnis, nes mūsų jaunoji karta ateina į mokyklą su menku lietuvių kalbos žodynu, su amerikietiška galvosena. Todėl mokytojams tenka ne tik dėstyti, bet ir kurti naujus metodus, kurie duotų geriausių rezultatų dabartinėse apylostose.

St. Slizys

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy STROH'S and taste what fire-brewing does for beer flavor!

Premium quality always... popular prices everywhere!

Stroh's BEER

light smooth fire-brewed

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Bishop 2-1397

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiurkė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Laukiant oficialių pranešimų ir reformų

Lietuvių delegacijos, lankiusios JAV prezidentą, atgarsiai visuose laikraščiuose tebeaidi. Ir reikia manyti, kad dar ilgai aidės, nes visi nori žinoti, kas buvo tikrieji "lumumbininkai", kurie mums padarė Kongo politinio stiliaus gėdą.

Šiuo atveju, pasitenkinti vien žinojimu, niekas jau ne nebemano. Net ir tie įsitikinę, kurie per visą dešimtmetį ginčijo, kad mūsų nurodomos klaidos, yra tik priekabių ieškojimas. Ir jiems reikėjo sekti iki tokios gėdos, lydėtos iki pat prezidento darbo kambario, kad akys prasiplėštų ir sudėtų savus pirštus į grigaitinės diktatūros draskomas bendradarbiavimo žaizdas.

Nemalonu, ir lietuviams dar ilgai raudonuos akys, kad mūsų tarpe dar ir tokių esama, kuriems būtinai reikia politinių muštinių net einant pas prezidentą savo tautai laisvės tautos prašant. Bet, gal vieną kartą prasiplėšusios akys viską pamatys, įvykdys reformas ir ateityje mums nebereikės raudonuoti.

Šiandien, daugumai mūsų skaitytojų pageidaujant, pradėdame spausdinti Lietuvių Bendruomenės vadovybės pasisakymą dėl tų, neseniai buvusių skaudžių įvykių. Tai ne vieno asmens, bet vadovybės paruoštas ir patvirtintas pranešimas. Jame kiekvienas skaitytojas, chronologine įvykių tvarka, ras dokumentuotą medžiagą, kuri parodys kaip įvykiai vyko ir kas kokį vaidmenį vaidino.

Žinoma, kiekvienas turi teisę pasakyti, kad tai vienos pusės pasisakymas. Bet mes neuždarysim durų ir antros pusės pasisakymams. Tik, žinoma, ne vieno asmens, kaip ALT vardu yra įprasta šūkavimus skelbti, bet visos ALT vadovybės patvirtintą pranešimą. Tik reikėtų, kad ALT su tokio pranešimo paruošimu, neužtruktų.

Pilnus pranešimus paskelbus, ne tik organizacijų vadovybės, bet ir pavieniai asmenys, savo darbu ar ištekliais talkina bendrajam darbui, geriau galės pajusti kas yra kas. O pajutę ir įtikinti, galės tiksliau ir kiečiaus reikalauti, kad būtų ir reikiamos reformos įvykdytos.

Net ir šiuo metu, kada dar tebėra nepaskelbti oficialūs pranešimai, visuomenė jau pradeda svarstyti galimai geresnius reformų projektus. Toji visuomenė, jau iki šiol žinomų faktų buvo pilnai įtikinta, kad tik reformos gali iš būsimo panašių gėdų, kokia dabar įvyko, ateity išgelbėti, o centralizuotą laisvės kovos darbą, į prideramas vėžes įstatyti.

Būdinga, kad reformų nesibaido, tik, žinoma, jau visiškai kitais tikslais, ir Naujųjų apžvalgininkas, amžinas visų ALT reikalų tvarkytojas ir pastovus visų vykdomųjų komiteto narių už nosies vedžiojotas. Ir taip pat būdinga, kad jokių reformų nenori tai kito laikraščio — Sandaros apžvalgininkas, kuriam iki šiol buvo labai gera ir kuris trokštė trokštė, kad ir ateity jam asmeniškai ALT toks geras būtų.

Jei ALT nenori artimiausiu metu mirti, jam neišvengiamai reikia reformų. Ir dabar yra pats aukščiausias metas joms ruošti. O su reformų ruošimu, reikia rimtai pagalvoti ir apie asmenis, kurie šiose sąlygose, tą darbą sugebėtų įstatyti į tokias vėžes, kurios pačiu tiesiausiu keliu vestų į tikslą.

B. G.

KAS TOLIAU?

Po Alto ir Bendruomenės atstovų apsilankymo Baltuosiuose Rūmuose, mūsų spaudoje pasirodė visa eilė straipsnių, nagrinėjančių šio įvykio vyksmą. Daugumoje juose iškeltami Alto sekretoriaus ir jo aplinkoje esančių žmonių žygiai sutrukdyti jungtinę audienciją, o šitam nepavykus, taip susitvarkyti, kad Bendruomenės atstovai turėtų nusileisti visiems jų reikalavimams.

Iš straipsnių atrodo, kad seniesiems Alto vilkams pavyko. Bendruomenė, nenorėdama apsisukti ties Baltųjų Rūmų slenkščiu, paaukojo Dr. Vileišį, nusiėdo visiems Grigaičio reikalavimams ir audiencija įvyko. Bendruomenės atstovai parodė savo visuomeninį subrendimą! Bet kas toliau? Bendruomenės atstovai išsaugojo savo vėdą prieš Baltuosius Rūmus, bet su-

sikompromitavo prieš lietuvių bendruomenę (kalbant plačiau prasme). Sekretorius suvyniojo visus atstovus ir už nosies nuvedė į Baltuosius Rūmus.

Jeigu pačią audienciją vertintume tik kaip malonų komplimentą, rodantį, kad ir mes turime šiokių tokį svorį, tai gal ne-

vertėtų pradėti vieni kitiems griebti už gerklų? Juk audiencija įvyko! Bet kas pataisys Bendruomenės vardą? Ji, imdamosi iniciatyvos gauti audiencijai, tuo pačiu pasisakė, kad jau baigė savo jaunystės dienas kaip tik kita organizacija. Ir kad pasima visų lietuvių atstovavimą. Tai tuo pačiu Bendruomenė turėtų pasinaudoti šita proga ir sutvarkyti Alto centrą, parodant pakankamai iniciatyvos ir įtakos atskirose grupėse. Tas žingsnis, ne tik padarytų milžinišką patarnavimą Altui, bet ir sustiprintų pačios Bendruomenės nu-garkaujimą. Nesinorėtų tikėti, kad padėjavus, pasiskundus, viskas vėl pasiliktų tekėti sena vaga, tikint, kad visagalis laikas sutvarkys visas mūsų negeroves.

ROMUALDAS VEITAS,
Pittsburgh, Pa.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Dalis lietuvių delegacijos, kuri buvo dideliame nesutarime sulipdyta, pas Amerikos prezidentą Kennedį Vasario 16 proga.

ŽODIS PRIKLAUSO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

Audiencijos pas Prezidentą gavimas, delegacijos sudarymas, audiencijos įvykdymas, Lietuvių Bendruomenės ir ALT vaidmuo

LB TARYBOS NUTARIMAS

JAV LB III-ioji Taryba New Yorko 1961 rugsėjo 2 - 3 sesijoje nutarė siekti JAV prezidento J. F. Kennedžio audiencijos ir tai pavedė komisijai, sudarytai iš Tarybos narių dr. P. Vileišio, A. Giedraičio, O. Ivaškišienės ir V. Izbičko.

KODĖL BENDRUOMENĖ?

Viešai paskelbtas LB Tarybos nutarimas sukėlė balsų: kodėl Bendruomenė? Tai esąs darbo pasidalinimo principo pažeidimas, nes audiencija -- politinis veiksmas, o politinė veikla čia, Amerikoje, tepriklausanti vienam Altui.

Bendruomenė audiencijos siekimo motyvus aiškina šiaip:

— Gyvenimas nesiduoda spraudžiamas į griežtus rėmus. Juo labiau nesiduoda ribojama Lietuvos laisvės kova, kuriai angažuojamas tiek paskiras lietuvis, tiek visa Bendruomenė. Lietuvos laisvės kovos atsikrymas būtų pagrindinių Bendruomenės tikslų ir uždavinių išsižadėjimas. Ji to padaryti negali, nes tam ją įpareigoja Lietuvių Charta, kurią Bendruomenė laiko lietuviškuoju Dekalogu, t. y. "dešimčia lietuviškų Dievo įsakymų".

Darbo pasidalinimo principas šiuo atveju būtų buvęs pažeistas, jei kas kitas būtų prezidento audiencijos siekęs. Apie tai nebuvo nieko girdėti. Dar daugiau -- jau visa eilė metų, kai Amerikos lietuvių delegacija Baltuosiuose Rūmuose nesilankė. Bendruomenė tesiekmė to, ko kiti nedarė.

Antra, JAV Lietuvių Bendruomenė 1961 metų pabaigoje minėjo organizuoto savo darbo dešimtmetį. JAV yra tas kraštas, kuriame laisviausiai gali reikštis ir veikti kiekviena tautinė bendruomenė. Todėl gražu buvo šio krašto Lietuvių Bendruomenės šio krašto Prezidentui prisistatyti, padėkoti. Tai visai suprantama ir žmoniška. Tai visiškai nieko bendro negali turėti su "darbo pasidalinimo principo" pažeidimu (LB Tarybos Prezidiumo pirm. St. Barzdukas, Dirvos 1962, II, 23 Nr. 23).

PIRMASIS PRANEŠIMAS APIE AUDIENCIJĄ

1961 lapkričio 16 dr. Vileišis LB Tarybos Prezidiumo pirmininkui telefonu pranešė: Audiencija pas JAV prezidentą J. F. Kennedy LB vardu gauta. Bet audiencijos taip pat prašas ir Altas. Abiem prašytojams sąlyga -- jie turį susitarti ir atsiųsti vieną delegaciją.

LB TARYBOS PREZIDIUMO NURODYMAI

Po atskirų pasikalbėjimų telefonu bei susirašinėjimų su dr. Vileišiu, prel. J. Balkūnu, LB Centro Valdyba ir kt. LB Tarybos Prezidiumas savo nusistatymą audiencijos klausimu išreiškė 1961 gruodžio 19 dienos posėdžio nutarimu:

1) audiencijos LB vardu siekti, nes jos gavimas ir platesnės sudėties delegacijos nusiuntimas būtų lietuvių laimėjimas;

2) audiencijos gavimu rūpinasi LB Tarybos sudarytoji komisija, bet į ją taip pat kviečiamas prel. J. Balkūnas, kaip politiškai aktyvi bei patyrusi asmenybė, gyvenanti politiniame centre -- New York'e;

3) kadangi ryšium su audiencija yra angažuojama visa JAV Lietuvių Bendruomenė, tad delegacijos sudarymas ir kiti su audiencija susiję klausimai galutinai sprendžiami atsakingųjų Lietuvių Bendruomenės organų -- Tarybos Prezidiumo (pagal Tarybos nutarimą) ir Centro Valdybos;

4) reikia žinoti, ko eidami pas prezidentą siekiame bei norime, todėl audiencijai turi būti labai gerai pasirengta -- tokį pasirengimą Prezidiumas suprantą atitinkamo memorandumo pagaminimu bei įteikimu (memorandumui paruošti nedelsiant kviečiami politiniai ekspertai, su projektu iš anksto supažindinami visi interesus tiej);

5) audiencijos siekimas bei įvykdymas neturi drumsti lietuvių tarpusavio santykių, todėl akcija vykdoma gražiai, taktiškai ir geru tonu.

Šis Prezidiumo nutarimas raštu buvo praneštas su audiencijos įvykdymu susijusiems LB organams ir paskirtiems asmenims.

SIEKIANT RYŠIO SU ALTU

Kadangi audiencijai buvo sta-

toma sąlyga, kad abu prašytojai (LB ir Altas) turį susitarti ir atsiųsti vieną delegaciją, tad Bendruomenė ieškojo ryšio su Altu. Tai buvo padaryta dviem keliais.

1961 lapkr. 25 LB Tarybos Prezidiumo pirm. St. Barzdukas lankėsi Chicagoje ir matėsi su Alto Vykdomojo Komiteto pirm. L. Šimučiu. Iš Bendruomenės pusės buvo pasiūlyta: bendradarbiaukime, ir šis bendradarbiavimas konkrečiai tesireiškia vienos delegacijos sudarymu. Alto pirmininkas pažadėjo pasitarti su savo bendradarbiais ir atsakyti. Atsakymo nesulaukta.

Alto pirmininkui taip pat rašė prel. Balkūnas. Buvo atsakyta: Altas šiuo laiku prezidento audiencijos neieškąs ir kartu su Bendruomene pas prezidentą eiti nemana.

Prel. Balkūnas apie Alto pirmininko atsakymą LB Tarybos Prezidiumą painformavo 1962 sausio 13 laišku, jame taip pat išskelbiamas neaiškumas: jei Altas audiencijos neprašo, tai kas, be Bendruomenės, jos prašo? Kaip atsirado Baltuosiuose Rūmuose du lietuvių prašymai? Kodėl Baltieji Rūmai sąlygoja Bendruomenės susitarimą su Altu dėl vienos delegacijos?

Turint Alto pirmininko atsakymą, Bendruomenei teliko eiti savo keliu -- siekti audiencijos savo vardu.

ATSAKINGA LB CENTRO VALDYBA

Iš dr. Vileišio pranešimų telefonu ir lietuvių spaudoje aiškėjo, kad audiencija Baltuosiuose Rūmuose gaunama 1962 vasario 16.

Parngiamieji darbai taip pat rodė, kad audiencijos reikalogalutinį išbaigimą reikia suvesti į vienas rankas. Atsakomybę pasiimti turėjo vyriausiasis vykdomasis Bendruomenės organas -- Centro Valdyba. Tai, kas anksčiau buvo keliama bei svarstoma pasitarimuose, LB Tarybos Prezidiumas išreiškė 1962 vasario 3 dienos posėdžio nutarimu:

1) laikyti galiojančiu Prezidiumo 1961 gruodžio 19 dienos posėdžio nutarimą, 2) bet tolimesnį audiencijos reikalą tvarkymą suvesti į JAV LB Centro Valdybą, kartu prašant ją apie reikalą eiga informuoti Tarybos Prezidiumą ir kt. interesus tuosius.

Šiame posėdy Tarybos Prezidiumas taip pat konstatavo dr. Vileišio bei prel. Balkūno išskirtinį vaidmenį audiencija besirūpinant ir ją gaunant, todėl nutarė pareikšti jiems padėką.

PRENEŠIMAS LIETUVIŲ SPAUDOJE

1962 vasario 1 Draugo 27 nr. pirmame puslapyje buvo įdėtas pirmasis tokio turinio pranešimas apie audienciją: "Prezidentas Kennedy priims lietuvių delegaciją. Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Kennedy, parodydamas lietuviams ypatingą prielankumą ir Lietuvos likimo supratimą, vasario 16 d., Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktėje, priims lietuvių delegaciją Baltuosiuose Rūmuose. Apie tai Washingtono įstaigos pranešė Lietuvių Bendruomenės Politinės komisijos pirmininkui

dr. Petruil Vileišiui, gyv. Waterbury, Conn., kuris telefonu painformavo mūsų redakciją. Priėmimas įvyks 12 v. dienos. Lietuvių delegacija bus suorganizuota iš įvairių svarbiųjų lietuviškų organizacijų atstovų. Delegaciją sudarys daugiau kaip 20 žmonių, iš įvairių kolonijų. Būsiąs paruoštas memorandumas Lietuvos išlaisvinimo reikalui ir įteiktas prezidentui Kennedy".

Trumpesnės redakcijos žinia apie audienciją taip pat buvo įdėta 1962 vasario 2 Darbininko 9 nr. Kaikurie kiti laikraščiai pranešimus paskelbė savo iniciatyva.

AUDIENCIJOS KLAUSIMAS LB CENTRO VALDYBOJE

LB Tarybos Prezidiumas pavedimą rūpintis audiencija gavo LB Tarybos sesijos nutarimu: "Žygio į Washingtoną reikalukomis informuos Tarybos Prezidiumą, ir visa bus daroma su Tarybos Prezidiumo žinia bei pritarimu" (prot. 15 psl.). Šituo keliu atsirado LB Tarybos Prezidiumo 1961 gruodžio 19 ir 1962 vasario 3 posėdžių nutarimai.

Negalėjo nuošaliai nuo reikalo taip pat laikytis ir LB Centro Valdyba, kuri LB įstatų įpareigojama vadovauti Bendruomenės veiklai ir yra atsakinga už LB Tarybos nutarimų įvykdymą (47 str.). Centro Valdyba buvo visą laiką informuojama dr. Vileišio ir LB Tarybos Prezidiumo.

LB Centro Valdyba audiencijos klausimą svarstė 1961 lapkričio 20 dienos posėdy. Čia buvo prieita prie išvados, kad klausimas yra labai opus ir galys kelti veiksmų nesutarimus, kas, be abejo, nebūtų naudinga bendrajam lietuviškam veikimui. Todėl pasinaudodama Vilko kvietimu į New York'e 1961 lapkričio 25 - 26 dienomis vyksiančią jo sesiją, LB Centro Valdyba nutarė į šią sesiją deleguoti vicepirm. inž. V. Adamkavičių, kuriam taip pat pavedė aiškintis ir audiencijos reikalą.

V. Adamkavičius apie savo kelionę ir jos vaisius parašė platų pranešimą, kuris buvo įteiktas PLB Valdybos pirm. dr. J. Sungailai, JAV LB Tarybos Prezidiumo pirm. St. Barzdukui ir JAV LB Centro Valdybos pirm. J. Jasaičiui.

Pranešime audiencijos reikalą konstatuota: 1) buvo susipažinta su dr. Vileišio turimu sen. Dodd'o laišku (senatorius tarpininkavo audiencijai gauti) -- paprašius pasimatymo su prezidentu LB atstovams, gautas Baltųjų Rūmų atsakymas, kad audiencijai klišių nesą, bet kadangi audiencijos taip pat prašas ir Altas, tad patariama susitarti dėl vienos delegacijos sudarymo; 2) laiške neminima data ir kitos audiencijos detalės; 3) iš laiško nematyti, kas audiencijos pirmasis (LB ar Altas) paprašė; 4) dr. Vileišio Vilko sesijoj iššaukiamai laikantis, čia dalyvavęs Alto Vykdo. Komiteto sekr. dr. P. Grigaitis, išdėstęs savuosius samprotavimus, oficialiai pareiškė, kad Altas į jokias delegacijas nesidėsias.

CV vicepirmininkas savo pranešime taip pat pastebėjo: LB Centro Valdyba, susiderinusi su LB Tarybos Prezidiumu, turėtų tučtuojau padaryti atitinkamus patvarkymus, pavesdama audiencijos reikalą atsakingiems pareigūnams ir viešai deklaruodama LB vaidmenį šiuose užsiimuose.

Ryšium su Kalėdų šventėmis ir prezidento kelionėmis audiencijos klausimas aptilo.

1962 sausio 30 d. 6:30 val. vak. CV pirmininkui J. Jasaičiui paskambino dr. Vileišis iš naujo: audiencija Washington'e gauta, delegacija sudarinėjama, kokių nors susitarimų su Altu nereikia. CV pirm. Jasaitis į tai atsakė: džiaugijasis dr. Vileišio pastangomis, jį sveikinas, tačiau delegatui turį būti kviečiamu Centro Valdybos vardu.

Ryšium su dr. Vileišio pranešimu spaudoje apie audiencijos gavimą, 1962 vasario 1 audiencijos klausimo aptarti susirinko keturi LB Centro Valdybos nariai -- J. Jasaitis, V. Adamkavičius, Z. Dailidka ir A. Kėželis. Konstatavus, kad LB Tarybos New York'e 1961 rugsėjo 2 - 3 sesijoje sudarytai komisijai tebuvo pavestas tik laikinis konkretus uždavinys -- išrūpinti JAV prezidento audienciją, toliau pasitarime buvo pa-

(Nukelta į 4 psl.)

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

Tarp dviejų laivų

V. RASTENIS

Amerikos, tai yra, Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenančių, lietuvių visuomenės politinės reprezentacijos reikalas dabar, kalbant simboliškai, yra atsidūręs tarp dviejų laivų, kurių atpažinimo ženklai skiriasi tik viena raide: ALT ir ALB. Visuomenės dalis, tu tarputiksčiai dar neišmatuota dalis, T laivą nebepatenkinta. Šios dalies dalis jau persikėlė į B laivą, užsimojusį plaukti taip pat ir į tuos uostus, į kuriuos ligi šiol teplaukiavo T laivas. T laivo šturmanas, nevengdamas net susidūrimo, stengiasi užplaukti su T laivu skersai kelią B laivui, kad tik neišleistų jo į "savo" uostus.

Kapitonas jau dairo, kaip čia laivą bent kiek pagerinus ir gal net šturmaną pakeitus, bet nėra kaip tą padaryti. Kitiems problema net keleriopa: dėtis prie šturmano, dėtis prie kapitono, ar bėgti iš T. Į B, ir jei bėgti, tai kaip: pavieniui, ar daugumai (su visu kapitonu), paliekant jam nebet šturmaną su virėju senų dienų apie tolimuosius plaukiojimus skaityti. Beje, visuomenė, jei taip nusistatytų, būtų irgi pajėgi išimti laivą iš apvartos, uždėdama pinigines "embargo ant kuro". Dar viena problema, labai svarbi: o kaip gi su tuo kitu, B laivu? Ar jis tikrai geresnis už T?

*) Žr. "Istorijai ir dabarčiai", Dirvos 32 nr., 4 psl.

A. Mončys

Kinietė

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Šitaip esant, natūralu yra siūlyti pakeisti tokią nepatogią laivo įgulos kompletavimo tvarką. Bet jai pakeisti reikia ne mažiau trijų ketvirtadalių balsų už pakeitimą, o tai reiškia -- ne mažiau 26 balsų iš 34.

Pabandykim dabar įstatyti tikruosius vardus simbolių vietoje. Jei, sakysim, dabar susidarė tokia padėtis, kad tokio ir tokio įstatų pakeitimo nori jau ne vien ALTS, bet ir Katalikų Federacijos atstovai. Tai jau daugiau, bet dar nedaug, tik 14. Leiskim, prie jų prisideda ir Katalikų Susivienijimas su trimis balsais, tai vistiek dar tik lygiai pusė balsų, net tikros daugumos nėra. Jei ir SLA prisideda, jau yra dauguma, 20 balsų, bet vistiek dar netrys ketvirtadaliai. Reikia, kad prisidėtų dar bent šeši balsai iš sandariečių ar socialistų tarpo. Jei tas įvyktų, tai reikštų, kad arba jau ir tie maištaują prieš P. Grigaitį ir M. Vaidylą, arba net ir šie jau kapituliuoja prieš visuotinį spaudimą. Tai būtų jų kapituliacija, nes Tarybos įstatų keitimas dabartinėmis aplinkybėmis reikštų ne ką kitą, kaip sudarymą priemonės iš pagrindų pakeisti Tarybos Vykdomojo Komiteto personalui (greičiausia, tuo būtų palietas visas vykdomasis komitetas, lygiai konstrukcijos, lygiai personalo požiūriu).

Pagalvokime dabar, ar toks dalykas gali įvykti, ir jei gali, tai kaip. Kiek tai liečia ALT Sąjungą, tai ji čia turėtų mažiau asmeninės ambicijos problemų: jai tikrai nėra "gyvybinio klausimo", kad tas ar tas jos atstovas būtų pasilikęs svarbioje Tarybos pozicijoje nepakeistas. Bet jos vienos valios reformoms padaryti nepakanka. Faktiškai reikia, kad visose Tarybą sudarančiose bei valdančiose organizacijose sustiprėtų valia ir apsisprendimas daryti reformą. Jei tų organizacijų vadovybėse tokios valios nėra, ar jeigu ji dar svyruoja, tai jų narių masė, didelė ar nedidelė ji būtų, turėtų savo vadovybės atitinkamai "spausti", reikalauti.

Žinoma, jeigu tos masės mano, kad jau gana taip, kaip ligi šiol, kad reikia pravėdinti. Pagaliau, ir visa visuomenė, taigi ir paminiuose šešiose organizacijose nedalyvaujantieji, bet Tarybos veiklą ligi šiol lėšomis rėmę tie ir jos atstovaujami, taip pat ryžtųsi nebesilikti pasyviais stebėtojais ar suirgusiais niurgzliais, bet visokiais būdais keltų reikalavimą susitvarkyti, o visų pirma, nusimesti tuos "trandomuosius marškinius" -- tokius įstatus, kurie neleidžia daryti reikiamų reformų.

Kitaip sakant, reikia visuomenėje išplatinti tą ryžtą, ir išplatinti taip, kad jis apimtų visuomenę, kaip gaisras. Tada organizacijų vadovybės, kurios yra už reformas, bus pajėgios reformas siūlyti ir vykdyti, o kurios šiandien yra prieš jas, toms nebėliks drąsos priešintis. Stipriai reikiama visuomenės nuomonė ir valia gali būti įvykdyta net ir be visuotinių rinkimų, kurių Tarybos santvarkoje kaip tik nėra.

Nebūtų teisinga reikalauti iš ALT Sąjungos, kad ir šiandien ji vis dar viena pati testengtų teikti visuomenės sąjūdį Tarybai reformuoti. Po Draugo praregėjimo, natūralu ir teisinga būtų laukti, kad ir visa Katalikų Federacija, su savo Susivienijimu imtųsi bent lygiai energingos iniciatyvos, ir kad SLA nedelsdamas prie to prisidėtų, o tas gal jau įtikintų ir ne tik svyruojančius, bet net ir užsispyrusius sandariečius ir net socialistus. Štai kodėl šandien svarbus yra klausimas: kiek toli eiti yra nusiteikę tie, kurie praregėjo, kad Tarybos laive ne viskas gerai? Šio atsakymo laukia visi "nepartiniai", turi teisės jo palaukti ir ALTS.

Jei tokio atsakymo -- greito ir teigiamo -- iš tenai nebus, turės būti nebedelsiant svarstomas reikalas lipti iš T į B laivą... Bet nepamirškim, kad ir čia prieš akis tebėra labai didelių ir svarbių klausimų.

TOLIAU: Kuo Bendruomenės reprezentacija tinkamesnė?

ŽODIS PRIKLAUSO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

(Atkelta iš 3 psl.)

sisakyta kompetencijų reikalui. Iš pasikalbėjimų telefonu su LB Tarybos Prezidiumo pirmininku sužinojusi, kad Prezidiumas yra apsisprendęs tolimesnį audiencijos reikalą tvarkymą suvesti į vienas rankas, LB Centro Valdyba priėjo prie vieningos nuomonės, kad ji tesanti vienintelis LB organas, kuris pagal įstatus yra kompetentingas vykdyti ir audiencijos reikalą. Atsižvelgdama į tai, kad dr. Vileišis daug kur buvo viešai angažavęs Bendruomenės vardu, LB Centro Valdyba nutarė jį paimti formuoti apie savo sprendimus ir prašyti atsiųsti visą jo turimą audienciją liečiančią medžiagą.

Toliau buvo svarstomas delegacijos klausimas. LB Centro Valdyba vienbalsiai pasisakė už Alto dalyvavimą delegacijoje. Buvo nutarta Altą kviesti į bendrą pasitarimą. Nujaučiant tarimosi sunkumus neturint dokumentų, buvo nutarta tuoj skambinti dr. Vileišiui, kad dokumentus ko greičiausiai išsiųstų. Nėradus jo namuose, jam buvo išsiųsta telegrama: "Congratulations. Must receive all, repeat all letters regarding audience by tomorrow. Can not proceed without. Do not make further public statements until cleared by us. Jasaitis".

Be to, A. Kėželis buvo pavesta vasario 2 paskambinti dr. Vileišiui ir pareikšti: 1) padėką už atliktą darbą, 2) paimti formuoti, kad tolimesnė delegacijos kontrolė bus LB Centro Valdybos rankose, 3) būtina, kad visi jo turimi audiencijos reikalai raštais būtų tuoj pat persiųsti LB Centro Valdybai, 4) kad ne vėliau kaip iki vasario 6, antradienio, LB Centro Valdybai reikia turėti visus jo kvieštus delegacijos kandidatus.

A. Kėželis vasario 2 su dr. Vileišiu telefonu susisiekė ir LB Centro Valdybos pareikšimą perdavė. Dr. Vileišis taip pat pasisakė naktį gavęs ir CV telegramą.

Dr. Vileišis A. Kėželiui prisipažino jokio rašto dėl delegacijos priėmimo neturįs.

Telefonu buvo padiktuotas delegacijos kandidatų sąrašas: Dr. P. Vileišis, prel. J. Balkūnas, St. Barzdukas, Alg. Nasvytis, J. Jasaitis, E. Bartkus, V. Abraitis, Susanne P. Shallna, Charles S. Cheleden, R. Boris, Mrs. L. Bieliukas, Jack J. Stukas, Kasimir F. Paulis, W. Laukaitis, P. Dargis (kvieistas, atsakymo negauta), Dr. P. Kisieličius (numatytas), V. Izbičkas, J. Moskevich Sr., J. Pakel (numatytas), J. Šlepetys, J. Grigalius (kvieistas, atsakymo negauta), Alena Devenis, J. Jodelė, Dr. K. Šidlauskas (numatytas), S. Sužiedėlis, prel. Pr. Juras (numatytas), A. Rudis (kvieistas, atsakymo negauta), W. Chase, K. Bagdonas, Liet. Stud. Sąjungos pirm. Rimas Sk. Makaitis, T. Mack, L. Šimutis (numatytas), Dr. P. Grigaitis (numatytas).

Dr. Veileišis dėl šio sąrašo LB Centro Valdybai paliko "laisvas rankas" -- ji galėjo jį priimti, keisti, papildyti. Šioj vietoj reikia pastebėti, kad sąrašo klausimą 1962 vasario 3 dienos posėdy taip pat svarstė ir LB Tarybos Prezidiumas, kuris Centro Valdybai pateikė tokių sugestijų: 1) Dr. Vileišio pasiūlytą sąrašą peržiūrėti, 2) jį papildyti Bendruomenės, meno, jaunimo, moterų gyvaisiais žmonėmis -- buvo pasiūlyti V. Adamkavičius, Alf. Mikulskis, A. Dundzila, Dr. V. Vygantas, Dr. V. Vardys, Dr. A. Razma, L. Valiukas.

PAS ALTO PIRMININKĄ

LB Centro Valdybai, perėmusiai audiencijos reikalą tolimesnį tvarkymą, rūpėjo ypačiai du dalykai -- kad ji būtų naudinga Lietuvos laisvės kovai, kad ji pakeltų lietuvių išeivijos dvasią ir nuotaikas. Dėl to turėjo viskas darniai ir tvarkingai praeiti.

Deja, pirmąją baimę sukėlė Naujųjų vasario 2 vedamasis, kur pasirodė pirmieji pavojaus ženklai. Dėl to, LB Centro Valdybos pritarimu, 1962 vasario 2 vicepirm. V. Adamkavičius nutarė pas Alto Vyk. Komiteto pirmininką L. Šimutį. Pranešęs apie audiencijos tolimesnio tvarkymo perėmimą į LB Centro Valdybos rankas ir priminęs, jog esą duomenų, kad ir Altas aiš-

kinąsis audiencijos reikalus Washington, Adamkavičius pasiūlė šaukti Alto Vyk. Komiteto ir LB Centro Valdybos bendrą posėdį audiencijos klausimui aptarti.

Buvo susitarta rinktis 1962 vasario 3 d. 1 val. po pietų Naujųjų redakcijos patalpose.

LB Centro Valdyba, priėmusi dr. Vileišio tvirtinimą apie audienciją kaip neabejotiną faktą, nors ir neturėdama audiencijos paliudijimo raštų, ėjo į šį posėdį kaip vadovaujantis partneris. Buvo apsispręsta siūlyti plačios apimties delegaciją, įtraukiant į ją mūsų visų veiksmų, kultūros, jaunimo, moterų atstovus, laikraščių redaktorių.

Eita su pasiryžimu visus jungti Lietuvos Nepriklausomybės šventės -- Vasario 16 dienos proga.

BENDRAS POSĖDIS SU ALTU

Posėdis įvyko 1962 vasario 3. Dalyvavo: LB Centro Valdybos nariai J. Jasaitis, V. Adamkavičius, Z. Dailidka, vėliau A. Kėželis, Alto Vyk. Komiteto nariai L. Šimutis, dr. P. Grigaitis, E. Bartkus ir tech. sekr. J. Talalas.

Posėdį atidarė Alto pirm. L. Šimutis.

E. Bartkus išryškino šio susitikimo reikšmę.

Paprašęs balso, dr. P. Grigaitis sakė: Jam skambinęs iš Washingtono DC David Martin, senatoriaus Dodd (Conn.) administracinis asistentas. Keturioliasdešimt min. trukusiame pasikalbėjime jis pranešęs, kad dr. P. Vileišis dar neturįs jokios audiencijos. Washington apgalvotąją buvę suklaidinti tokio asmens, kaip dr. Vileišis, ir atsi-prašą, kad buvusi apeita Amerikos Lietuvių Taryba. Norint išvengti tolimesnių nesusipratimų, siūlytina iki šio vakaro 5 val. Alto ir LB vadovybės susitarti dėl vienos delegacijos, kuri būsimai pristatyta Baltiesiems Rūmams.

Ta pačia proga dr. Grigaitis pasiūlė čia pat kambary esančiu telefonu susisiekti su David Martin ir davė jo numerį.

Padėtis LB atstovams buvo nemaloni, tikrovė sunkiai įtikima. Naudotis telefonu ir parodyti Washingtonui, kad lietuvis nepasitiki lietuviu, buvo gėdinga. Todėl LB atstovai į Washingtoną neskambino, juo labiau, kad dr. Grigaitis čia pat tvirtino, jog LB žmogus galėsias iš šių pačių patalpų prieš penktą val. vakaro, visiems girdint ir matant, perduoti sutartąjį delegatų sąrašą.

DELEGACIJOS SUDARYMAS

Alto pusė siūlė delegaciją sudaryti iš penkių asmenų su vienu LB atstovu. Bendruomenei buvo nepriimtina. Tada pasiūlė dvilikos asmenų delegaciją su dviem LB atstovais. Bet delegacijoj negalėsias būti dr. Vileišio, nes Washingtonas pareiškęs, jog jis esąs "persona non grata". Bendruomenė pasisakė prieš 12 asmenų sąrašą ir pasipriešino dr. Vileišio išbraukimui.

Buvo paprašyta 20 min. pertrauka susidariusiai padėčiai svarstyti. Šiuo metu į posėdį atvyko Kėželis. Apsvarsčius tragišką dr. Vileišio paskubėjimą paskelbti audiencijos gavimą jos neturint, buvo nutarta neatsakyti nuo delegacijos sudarymo plačiu visuomeninės reprezentacijos pagrindu, reikalauti dr. Vileišio įtraukimo į delegacijos sudėtį, siekti nutarimo, kad delegacija nėra LB ar Alto, bet Amerikos lietuvių delegacija, sudaryta abiejų vadovybių bendru susitarimu, reikalauti, kad vienu delegacijos kalbėtoju būtų prel. Balkūnas.

Posėdžiui prasidėjus, visi LB atstovų įtikinėjimai bei apeliavimas plėsti delegaciją nedavė jokių vaisių. Dr. Grigaitis griežtai priešinosi, teikdamas, kad Amerikos Lietuvių Taryba atstovaujanti visai Amerikos lietuvių visuomenei, kiti veiksniai negalį kvalifikuotis, nes tai esanti Amerikos lietuvių piliečių delegacija. Bendruomenė šį kartą priimama, kadangi susidėjusios tokios aplinkybės.

Kitiems Alto Vyk. Komiteto nariams tyliai tampritariant, LB teko ieškoti kito kelio: negalint praversti klausimo organizacijų plotmę, pradėta derėtis dėl as-

menų. Buvo pasiūlytas toks delegacijos sudarymo principas: Alto Vyk. Komitetas - 4, LB CV ir Prezidiumas - 4, Alto Inf. Centro direktorė - 1, Alto sudarančių grupių pirmininkai - 4, susivienijimų pirmininkai - 2, prel. Balkūnas - 1, Bendruomenė reikalavo sau dar dviejų atstovų, ir po ilgų bei karštų ginčų tas reikalavimas buvo patenkintas. Didelio spaudimo susilaukęs iš LB pusės, dr. Grigaitis į sąrašą įtraukti taip pat sutiko ir dr. Vileišį.

KITI SUSITARIMAI

Be vargo buvo susitarta dėl delegacijos vardo -- buvo priimtas LB siūlymas.

Buvo sutarta, ypačiai smarkiai to reikalaujant Alto sekretoriui, kad delegacijos sudėtis nebūsianti viešai skelbiama iki vasario 15.

Buvo sutarta, kad dėl laiko stokos dabar audiencijos tvarka, kalbėtojai ir kt. būsią nustatyta sekančiame bendrame posėdyje.

Alto siūlymu, buvo sutarta, kad už delegacijos memorandumo paruošimą yra atsakingi dr. Grigaitis ir inž. Adamkavičius.

Buvo sutarta, kad dr. Grigaitis ir CV pirm. Jasaitis kalbės su Washingtonu tuojau po šio posėdžio.

PASIKALBĖJIMAS SU WASHINGTONU

Atėjus laikui kalbėti su Washingtonu, dr. Grigaitis kartu su juo einančiam CV pirm. Jasaičiui pareiškė, kad jam kalbantis, už jo nugaros niekas nestovėsias, Kai dr. Grigaitis baigsias, tai pakviesias Jasaitį, ir jis tada galėsias kalbėtis.

Dr. Grigaitis išėjo iš pasitarimų kambario, paskui save užsidarydamas duris. Tai buvo pirmasis skambutis, kad kažkas prisideda.

Praėjo daugiau kaip pusvalandis, kai dr. Grigaitis grįžo. Užuo kvietė kalbėtis Jasaitį, dr. Grigaitis pareiškė, kad jis jau pakalbėjęs ir kitam kalbėtis nesą reikalo...

(Tęsinys kitam numeryje)

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 24 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Romantiška ar racionali pažūra į tautiškumą". Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito A. Baronas ir R. Rudys.

KOVO 25 D. Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyno rėmėjų Chicago apskrities 35 metų jubilėjinis vakaras Brighton Parko parapijos salėje.

KOVO 25 D. Immigrant's Service League Lietuvių komiteto koncertas Jaunimo centre.

KOVO 31 - Balandžio 8 d.d. A. L. Montesori Draugijos auklėjamosios ir mokslo priemonių bei vaikų darbų paroda Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 1 D. ALK Moterų Sąjungos 20-os kuopos žaidimų vakaras Vyčių salėje 2 val. p.p. BALANDŽIO 1 D. Šv. Kazimiero Seserų Rėmėjų vajuos vakariėnė Marquette Parko parapijos salėje.

BALANDŽIO 1 D. Lietuviškosios jūrų skautijos 40-ties metų sukakties minėjimas Jaunimo Namuose, Ruošia Tėvų Komitetas.

BALANDŽIO 1, 7, 16 D. 1962 m. G. Verdi operos "Aida" pastatymai Marijos gimnazijos salėje.

BALANDŽIO 7 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Jaunimas ir lietuvių politikos veiksniai (nauda ir galimybės) Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito Valdas Adamkavičius.

BALANDŽIO 8 D. Tėvų Marijonų bendradarbių metinis seimas, Marijonų salėje.

BALANDŽIO 8 D. Kun. S. Gaučio 25-kių kunigystės metų minėjimo banketas Roselando parapijos salėje.

BALANDŽIO 8 D. Tėvų Marijonų bendradarbių seimas vienuolyne.

BALANDŽIO 14 D. Stasio Pilkos literatūros rečitalis Jaunimo Centre.

SKAUTŲ IŠKILMĖS BOSTONE

Kovo 11 d. galima vadinti skautų gyvybingumo ir jų veiklumo diena šioj Atlanto pakrantėj. Mergaičių skaučių tuntas Baltija, ilgesnį laiką ir tikrai rūpestingai padirbėjęs, Amerikos Lietuvių Piliečių Draugijos naujojo salėj surengė Kaziuko mugę. Prieš mugės atidarymą buvo trumpos, bet gražios iškilmės.

Baltijos tunto tuntininkė St. Subatkevičienė trumpu ir gyvu žodžiu iškilmės pradėjopasveikino susirinkusius tautiečius, padėkojo mugės rengimo talkininkams ir talkininkams ir pakvietė prel. Pr. Virmauskį perkirpti juostelę ir mugę atidaryti. Žalgirio tunto tuntininkas inž. Nenortas ta proga perskaitė LSS-gos vyriausio skautininko inž. Eug. Vilko raštą, kad prel. Pr. Virmanskis yra apdovanotas skautų rėmėjo ordenu. Susirinkusiems nuširdžiai plojant, čia pat inž. Nenortas ordeną prisegė prie prelato krūtinės.

Prel. Pr. Virmauskis, perkirpęs juostelę ir mugę atidaręs, tarė keletą žodžių, ypač pabrėždamas lietuvių vienybės, tarpusavio susiklausymo ir nesiskaldymo reiką. Esam nedidelė tauta ir šiuo metu ypač sunkiai

kovoja dėl savo išlikimo, -- sakė garb. prel. Virmauskis, -- todėl tarpusavę meilė ir sutelktos gretos turi būti mūsų kasdieninis rūpestis ir nepamirštinas idealas.

Vyriausios skautininkės Zailskienės sveikinimo laišką gražiai paskaitė Atlanto pakraščio mergaičių skaučių vadeivė Banevičienė. Baltijos tunto tautinio lavinimo vedėja J. Nenortienė, ypač daug darbo idėjusi mugės rankdarbiams parengti davė trumpą paaiškinimą apie atskirus paviljonus. Tuo iškilmės buvo baigtos ir prasidėjo lankytojų plaukimas, sudaręs tikros ir didelės mugės įspūdį. Organizuotai mugę aplankė naujoji jūrų skautų vietininkija, priešaky su savo vadovais ir svečiais iš Chicagos j. sktn. Vengiansku, j. sktn. Levano ir j. sktn. Petniūnu iš Hartfordo, Conn.

Atskirus paviljonus mugėjeturėjo mergaičių skaučių Birutės draugovė. Vyr. skautės, skautės akademikės, židiny, paukštytės ir pirmą kartą Žalgirio tuntas. Paviljonai buvo pačių skaučių ir skautų skoningai įrengti. Ir ko tik juose nebuvo! Megziniai, neriniai, siuvinėjimai, liet. or-

namentika papuošti odos išdirbiniai, liet. kryžiai ir rūpintojėliai medžio drožiniai ir net medus iš pačių skautų bityno. Kainos buvo tikrai neaukštos, todėl ir pardavimo atžvilgiu mugė turėjo neblogą pasisekimą. Loterinės laimės mėgėjai galėjo mesti žiedus ir gražių dovanų laimėti, o taip pat ir "laimės šuliny" savo laimę išbandyti. Paviljonai buvo premijojami. Premijai skirti komisiją sudarė p. Vasyliūnienė, J. Kapočius ir dail. Vikt. Vizgirda. Premija atiteko Birutės draugovei už trijų paviljonų paruošimą.

Mugės lankytojai čia pat už vieną dolerį galėjo visai neblogus pietus pavalgyti, galėjo kavos ir įvairių pyragų užsisakyti.

Po didelio darbo vyr. šeimininkės buvo G. Mickevičienė ir I. Galinienė.

Meninę mugės programą sudarė studentų skaučių rūpestingai paruoštas Lėlių teatras atlikęs atskirus epizodus iš Vyt. Nemunėlio meškiuko Rudnosiuoko. P. Kalvaitienė pastatė Miško namelį kurį atliko vilkiukai ir paukštytės. Malonu buvo klausyti, kad visi "artistai" gražiai kalba lietuviškai, kad yra susiklausę veikalėlio statytojos talkininkai. Meninę programą baigė dvi čigonės (jos ir laimę svečiams būrė) pašokdamos čigonišką šokį. Prieš uždangos nuleidimą dar pasirodė didžiulis tauras ar stumbras, kuris ypač patiko mažiesiems mugės lankytojams.

Baltijos mergaičių skaučių tunto surengta Kaziuko mugė Bostone laikytina pasisekusia visais požiūriais. Ji buvo gerai organizuota, paviljonai skoningi ir turtingi, svečių gal kokie keturi šimtai. Baltijos tunto tuntininkė (ir 5 vaikų motina) St. Subatkevičienė ir jos talkininkės po tokio gražaus ir pasisekusio darbo gali tik džiaugtis. Pagirtinos ir visos Bostono liet. skautės, kurios nepagailėjo triūso mugėi rengti ir papuošti.

Tą pačią kovo 11 d. ALT S-gos namuose, tuoj po pietų, jaudinančias iškilmės turėjo naujai įsteigta liet. jūrų skautų vietininkija. Iškilmės praėjo liet. jūrų skautų 40 metų sukakties žėnkle. Iš Chicagos į Bostoną ta proga buvo atvykęs Liet. Skautų Brolijos jūrų skautų sk. vedėjas j. sktn. Vengianskis, j. sktn. Levanas ir j. sktn. Petniūnas iš Hartford, Conn. Kaip žinom, Bostono liet. jūrų skautai neseniai buvo priimti į LSS-gą, todėl šios jų iškilmės buvo itin reikšmingos. Daugiau negu 50 jūrų skautų, apsirengę gražiom jūrininkų uniformom, dalyvavo apeigose, davė žodžius ir gavo jūrų skautų skepetaites bei ženklelius.

Iškilmės tvarkė j. sk. M. Manomaitis. Pradžioj vietininkijos adjutantas Jurgėla patikrino išsirikiavusius skautus ir pakvietė naujo skautų vieneto kapelioną kun. Žeromskį sukalbėti maldą (kun. Žeromskis liet. Šv. Petro parapijos vikaras, yra buvęs JAV laivyno kapelionas). Po to įžodį davė patys mažieji. Bostono liet. jūrų skautai. Tikrai jaudinantis momentas buvo, kai tie mažyliai bučiavo liet. tautinę vėliavą prisiekę mylėti jūrą, būti lietuviams skautais ir kasdien padaryti po gerą darbėlį. Ištikro, mylėti mums reikia ne tik Lietuvą, šią JAV laisvą šalį, bet ir didžiąją jūrą, nuo kurios savo pakiliausio istorijos metu liet. tauta žygiavo į Rytus, bet nesiveržė per Baltiją į plačiuosius Atlanto vandenius... Ypač tuo požiūriu liet. jūrų skautų atsiradimas Bostone yra sveikintinas ir džiuginantis reiškinys.

Atskirus žodžius davė j. skautai kandidatai, jau buvę skautai

L. Paškauskaitės, 1951 m. baigusios Vilniaus dailės institutą, ofortas "Audėjos". Jaunoji dailininkė, gim. 1925 m., yra viena iš nedaugelio lietuvių grafikų, dirbančių oforto technika. Ofortu vadinama svarbi grafikos technika, priklausanti giliosios spaudos rūšiai. Ši technika gana paprasta, bet labai lanksti ir įdomi. Pagrindinė priemonė čia yra metalo (vasario, cinko) plokštelė. Ji padengiama rūgščių atspariu lako sluoksniu. Po to ant jos pervedamas dailininko piešinys ir aštriu adatu išraižomos linijos. Adata, slysdama metalo paviršiumi, nubrėžia laką ir atidengia metalą. Vėliau plokštelė panerama į azoto rūgštį, kuri laisvame nuo lako metalo išgriaužia griovelius -- linijas, taškus ir panašiai. Taip paruošta plokštelė tepama dažais. Dažai pakliūva į griovelius ir užpildo juos. Likęs paviršius švariai nušluostomas. Po to, spaudžiant specialiu presu, nuo plokštelės galima atspausti daug atspaudų, kurie vadinami ofortais. Ofortas buvo plačiai paplitęs XV-XVI amžiuje ir ypač XVII a., kada kūrė Rembrandtas, Van Dyck ir kt.

Prelatas Virmauskis, talkinamas Baltijos tuntininkės s. Subatkevičienės, atidaro Kaziuko mugę.

"Čigonės" Laima Katauskaitė ir Aldona Žibinskaitė, mugėje buria jauniems ateiti...

LIETUVIŠKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No.

Street

City

State

ir skautai budžiai. Visiems kaktaryšių užrišo j. sktn. Vengianskas, mazgelius rišo kun. Žeromskis ir j. sktn. Levanas. Ženklelius vienai grupei prisegė j. sktn. Petniūnas, o visiems kitiems j. sktn. Vengianskas, palydimas j. sktn. Levano, Jaudinančių apeigų pabaigoj j. sk. ženkleliai buvo apdovanoti ir Bostono liet. jūrų skautų vadovai, tik praėjusią naktį įsigiję jūrų skautų patyrimo laipsnį. Jų tarpe buvo ir Dr. Vyt. Čepas, ypač nemaža pasidarbavęs, kad Bostone būtų ir liet. jūrų skautų viene-

tas. Ženkleliais buvo apdovanoti ir tie j. skautų tėvai, kurie padėjo vietininkijai įsisteigti, ją vienokiu ar kitokiu būdu parėmė. Staiga susirgusiam Ign. Vilėniškiui ženklelis įteiktas per tėvų komiteto pirm. inž. Eug. Manomaitį.

Apeigoms pritaikyta žodį tarė j. sktn. Vengianskas ir Vietininkijos kapelionas kun. Žeromskis abu džiaugdamiesi naujo j. skautų vieneto įsikūrimu ir linkėdami jam gero vėjo. Iš tikro, tegu entuziazmas neatvėsta, tegu

vietininkija auga ir gerais darbais pasižymi. Žinom, ji gimė per audrą. Tačiau tai nenuostabu, nes gyvenam prie didelių vandenų, kur kartais ir nemalonus vėjai mūsų kėteras pašaušia...

Po gražių iškilmų Bostono liet. jūrų skautai turėjo bendrus pietus su savo tėvais, rėmėjais ir bičiuliais. Ir čia, kaip ir Kaziuko mugėj viešnios ir svečiai netilpo prie stalų. Tai rodo, kad Bostone, kai norim, labai skaitlingi ir gyvi pasirodom. Būtų didelis džiaugsmas, jei ši skautų diena būtų pradžia mūsų didelės ir vieningos tautos, kurią ne visada pajėgiam sutelkti.

Gera, kad Bostono liet. skautai dirba, bet bus dar tūkstantį kartų geriau, jeigu ir ateity čia plazdės savo gėlmėj tikrai puiki liet. širdies. Nežinrūnt, kad tą pačią dieną ir beveik tuo pačiu laiku buvo du gražūs Bostono liet. skautų rengimai, nežinrūnt kad abu gerai pasisekė, vis dėlto, kitą kartą reiktų tokius sutapimų vengti. Juk ir sena liet. patarlė sako, kad kartais du grybai visai neblogą sriubą pagadina... St. S.

APAČIOJE: Kaziuko mugės Bostone svečiai stebi vaidinimą "Rudnosiuoką". Vaidinimą paruošė vyresniosios skautės.

R. Bričkaus nuotraukos

Vilkiukai ir paukštytės, paruošti s. Kalvaitienės, suvaidino "Miško gyventojus".

MŪSŲ SODYBA

V. APANIUS

PIEVŲ IR ŽOLYNŲ PRIEŽIŪRA

Reikia džiaugtis, kad šiuo metu žmogus praleidžia žymiai daugiau laiko lauke, pramogaudami ir dirbdami savose sodybose, negu bet kada anksčiau.

Graži ir patraukli aplinkuma neabejotinai veikia ir gerai nutiekia kiekvieną. Žalia vejėlė, medžiai, krūmai, puikios gėlės, suteikia visada ir visur tą malonų gamtos grožio pajautimą ir estetinis žmogaus skonis įgauna kasdieninį persifabrikavimą. Už tat pastabumo sugebėjimas šiuo atveju yra gana pravartus.

Pavyzdinčiai sutvarkyta sodyba reikia pripažinti, kad turi labai gerų privalumų daugeliu požiūrių. Gerai sutvarkyto sodyboje sveikiau gyventi, maloniau su kitais bendrauti maloniau ir papramogauti.

PIEVA bus pati svarbiausia kiekvienos sodybos dalimi. Tai yra vėsi, gaivianti ir raminanti vieta. Sodybos plane ji užima pagrindinę vietą ir turi praktišką bei patogią pusę ir nemažiau estetinę vertę.

Kovo mėn., bent šiaur. rytinėse JAV valstybėse yra metų laikas, kada pievą jau reikia tręšti, atnaujinti blogas parudavusias vietas pataisyti. Prieš išbarsant trąšas patartina pievą nu-grębti lengvu grėbliu, pašalinant visas nereikalingas atmatas.

Trąšos, susidedančios iš organinių ir neorganinių, su aukštu azoto kiekiu, yra vartojamos pievų tręsimui. Organinės azoto trąšos kainuoja daugiau, negu neorganinės, bet užtat jos tirpsta lėčiau. Tokiu būdu jų veikimas yra vienodesnis ir trunka ilgesnį laiką. O tai žolės augimui yra labai svarbu.

Patartina vartoti trąšas, kurių formulėje azotas žymiai prašoka kitus elementus. Gera formulė yra 10-6-4 t. y. 10% azoto organinio 6% fosforo ir 4% amonio (potash). Clevelande ir Ohio patariu naudoti Agricola urea type 10-6-4 trąšas. Gausit gerus rezultatus. Scotts turf builder yra geros trąšos.

Pievas, kurios turi Kentucky Blue, (Poa prefontis), Chewing Fescue (Festuca Tenuifolia) Bent (Agrostis Maritima) ir pan., tai yra vėsiaus klimato žolės, reikia tręšti anksti pavasarį sniegui nutirpus ir antrojo pusės vasaros rugpjūčio mėn. Kad žolė gerai augtų ir gražiai atrodytų, reikia naudoti nuo 10 - 15 svarų trąšų Agricola 1000 kv. pėdų pievos plotui. Naudojant kitokias sekli instrukcijas Merrion Blue žolei, kuri yra hybridas Kentucky Blue, reikia tręšti kas 6 savaitės 10 svarų 1000 kv. pėdų. Nepatartina barstyti trąšas kada žolė yra drėgna arba šlapia, nes yra pavojus žolei paruduoti. Jei trąšos yra barstomos ant drėgnos pievos, tai tokią pievą reikia tuojau palaistyti.

Pagerinti arba atnaujinti pievas reikia tuo atveju, jei žolė prarėtėja, atsiranda tuščių vietų, kur yra pavojus, kad piktžolės užsiveis. Reikia pasirūpinti gero juodžemio (top soil) ir tokias vietas, arba net visą pievą išstisai, plonu sluoksniu apipilti ir vienodai grėbliu gražiai išlyginti. Po to, neatidėliojant, kol žemė puri, reikia tuojau pasėti ir sėklą. Pasėjus paprastai lengvu grėbliu sėklą įkėti. Gerai yra suspausti žemę. Tam naudojamas volas.

Mažesniai plote, kur sunkiau gauti žemės, galima vartoti durpes (peat moss). Pastarąsias naudojant nereikia trąšų. Bet vartojant žemę, kuri nėra pakankamai trąši patartina paberti trąšų 3 svarus į 100 kv. pėdų.

Parudavusias vietas, kur tikriausia fungus buvo to priežastimi, reikia seną parudavusią žolę su šaknimis išrauti, ir gerai apvalyti, kad infekcija užkrėtimas nepasikartotų. Tokias vietas reikalinga pripilti naujos žemės ir atsėti.

PIKTŽOLĖS. Crabgrass yra pievų pikta žolė. No 1., bet yra priemonės ir galima lengvai pašalinti bei kontroliuoti. Didesniam kiekyje atsiradus, šiai piktžolei sunaikinti yra patentuoti cheminiai, kaip, Pax, Rid. Juos reikia vartoti kada žolė nepradėjusi augti. Galima išbarstyti jau šį t. y. kovo mėn.

Vasaros metu tik jaunai crabgrass pasirodžius vartoti Crabgrass killer, Du Pont firmos pagamintas preparatas. Naudoti atsikiedus su vandeniu, sekli instrukcijas.

Daugmetės piktžolės, kaip ožio rageliai (buckhorn), traukučiai (plantain), pienės (dandelion) chickweed, laukiniai svogūnai (wild onions) ir kt., yra dažnos, beveik kiekvienoje pievoje. Vartoti Weedone, Ortho 2:4:D ester, Du Pont Lawn Weed killer. Šie trys preparatai bene tinkamiausi. Sekti instrukcijas, nepadidinti normų, nes galima žalos pasidaryti. Šiuo metu šie vaistai nenaudojami. Naudoti tik piktžolės pasirodžius.

DABAR LAIKAS...

Pievoj, jei atsiranda vienmetės žolės, kaip Poa annua, kuri smarkiai išauga vasaros bėgyje, dabar reikia apvalyti išgrębti inspekte (coldframe) pasėti sėklas šių gėlių: astrų, levkonių, levanžandžių, salvijų. Daržovių kopūstų, kalafiorų, brusselių kopūstų, salotų.

Šiltadaržyje pasėti sėklas, kalendulų, astrų, begonijų, lobelijų.

Apkarpyti vijoklines rožes, bet tiksliai silpnas nudžiuvusias šakeles pašalinti.

Visi lapuočiai medžiai gali būti sodinami kovo mėn. Sodinimui tokiam pat aukštyje, kaip medis augo medelyne.

Sodinti cukrinius žirnius, kaip tik žemė pakankamai sušyla.

Purkšti alyvas, vaismedžius, enonymus ir kt. krūmus bei medžius, kuriuos užpuola insektai (scale). Naudoti superior scale oil. Lapuotiesiems 4% skiedinį, spygliuočiams nedaugiau kaip 3% Lapuočius geriausia purkšti kai pastebima pumpurų didėjimas.

Reikia patikrinti rožes, jei žiemai buvo pridengtos žeme. Pastebėjus pumpurų didėjimą ir sprogimą, žemę reikia nuo rožių pašalinti. Pabaigoje šio mėn. rožės galima apkarpyti. Karpyti rožes reikia naudoti aštrias žirkles, kad pūviai būtų švariai nuplauti, be jokių atplaušų.

Karpymas reikalingas rožėms, kad sudarius patį krūmą gražesnei išvaizdai, pašalinti nudžiū-

vusias šakeles ir kontroliuoti žiedų kokybę ir kiekybę.

Pastebėjus vilkūgius t. y. šakeles, išaugusias iš paskiepio jas pašalinti. Karpymas turi būti atliekamas atsižvelgiant ir į rožių rūšis. Vienos auga sparčiau ir išauga į didesnius krūmus, negu kitos. Pirmoji eilė iškarpyti pašalinant nudžiūvusias šakeles. Po to visas silpnas neišsivysčiusias, augančias per daug centre.

Vidutiniškai reikia palikti nuo 3 iki 8 pagrindinių stiebų, dviejų pėdų aukščio, prikirpti virš pumpuro, geriau parenkant, kuris randasi išorinėje šakelės pusėje.

Rožių medelius arba štabinines rožes, reikia trumpiau prikirpti, kad kamienas pajėgtų išlaikyti karūną.

Vijoklinės rožės paprastai yra prikerpamos tuojuo po žydėjimo,

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan AssociationChartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY CO'S (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

Tikrai atmintina vertė už šią žemą kainą!

Specialus pirkinys! VYRŲ

2-KELNIŲ
KOSTIUMAS

\$23

Dydžiai

- Regularūs 36 iki 46
- Trumpi 36 iki 44
- Ilgi 37 iki 46

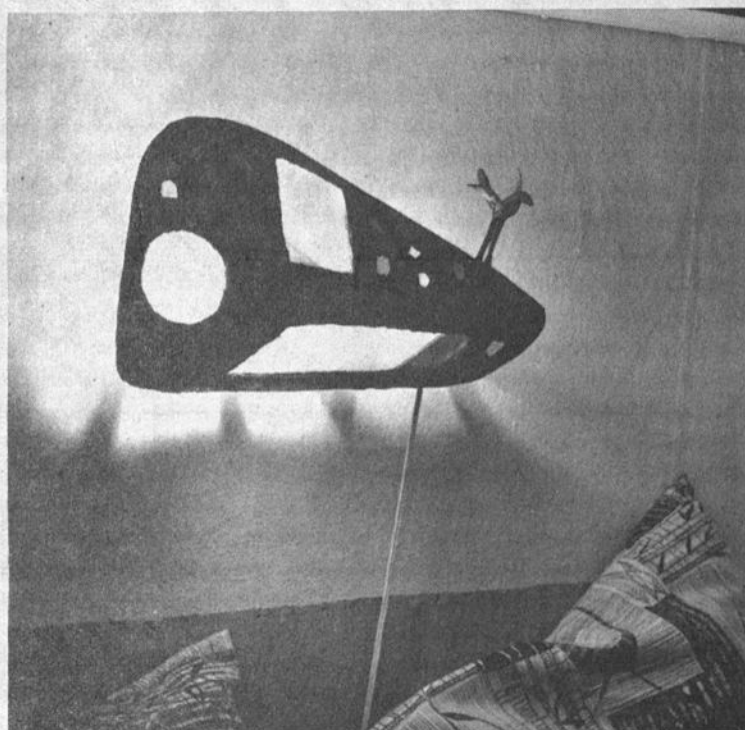

Pažymiai:

- Rankoms užbaigta medžiaga
- Geros rūšies pasiūvimas
- Naujausi stiliai
- Vienos spalvos ir su dryžiukais
- Blue, Grey, Brown, Olive, Black
- Checks, Stripes, Plaids

Atsižymėjimai teisingi! Ir specialus pirkinys jums už šią žemą kainą! Kiekvienas kostiumas turi specialią kelnų porą — ir jūs galite dvigubai nešioti su ta nauja pora.

Gaila, nei paštu, nei telefonu užsakymai nepildomi

BASEMENT MEN'S CLOTHING DEPARTMENT, THE MAY CO.
ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

A. Mončys. Steninė lempa. Dr. Harrison, New Yorke, kolekcija.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE

APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ

KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

Sav. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE
SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY
8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJAFAS vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

VIRŠUJE: Praeitą sekmadienį kovo 18 d. Clevelande šv. Jurgio parapijos salėje įvyko iš Vokietijos atvykusio Valterio Banaičio paskaita, apie padėtį Lietuvoje, kurios klausėsi apie 500 asmenų. Nuotraukoje grupė paskaitoje dalyvavusių. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: Leknickas, S. Barzdukas, J. Bachunas, kun. P. Dziegoraitis, B. Gaidžiūnas, J. Kazėnas, Kalba V. Banaitis. Prie stalo sėdi LB apyl. pirm. F. Eidimtas.
V. Pliodžinsko nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Valterio Banaičio paskaita** apie padėtį Lietuvoje į šv. Jurgio parapijos salę sutraukė apie 500 klausytojų. Paskaitų rengime tai labai retas įvykis. O dar svarbiau, kad visi klausytojai labai atidžiai paskaitininką sekė ir iš paskaitos išėjo patenkinti, daugiau apie Lietuvos okupanto tikslus sužinoję.

Valteris Banaitis savo paskaitoje iškėlė daug tokių faktų, kurie sužinomi tik atidžiai sekant krašto būklę ir nuolat dokumentuojant surandamą medžiagą. Ir svarbu, kad ta medžiaga moka perduoti labai patrauklia, klausytoją pririšančia forma. Jo paskaita, reikalaujanti tarp 1½ ir 2 valandų nė kiek neprailgsta, tarsi ji tęstųsi tik pusvalandį.

Po paskaitos svečiui padėkojo Liet. Bendruomenės I apylinkės pirm. F. Eidimtas. Taip pat padėkojo J. Bačiūnui, kuris sudarė sąlygas V. Banaičiui lietuvių kolonijas JAV ir Kanadoje aplankyti. Padėkojo šv. Jurgio parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui už nemokamą salės davimą, visiems klausytojams, o ypač jaunimui, kurio salėje buvo gausu.

• **J. M. Bačiūnai ir Valdas Adamkavičius**, atvykę drauge su Valteriu Banaičiu, praėjusį savaitgalį viešėjo Clevelande.

• **Lietuvių Bendruomenės** tarybos prezidento, dalyvaujant valdybos vicepirmininkui V. Adamkavičiui, posėdis įvyko kovo 18 d.

• **Visuotinis SLA 136 kuopos narių susirinkimas** įvyks kovo 25 d., 12 val. Lietuvių salėje. Ypatingai svarbu šiame susirinkime visiems dalyvauti, kadangi turėsime rinkti SLA Pildomosios Tarybos narius.

Pasistenkime ne tik atvykti, bet ir kitus paraginkime. Ypač tuos, kurie jau seniai nesirodė.

• **Moteryų Sąjungos 36 kuopa** kovo 25 d., sekmadienį, rengia Naujojo parapijos mokyklos salėje lietuviškų valgių pietus, kurie prasidės tuojau po lietuviškų pamaldų — nuo 12 val. iki 4 val.

Šių pietų metu bus pagerbtas šios parapijos klebonas kun. Juozapas Angelaitis jo gimtadienio proga. Kuopos valdyba maloniai kviečia visus lietuvius atsilankyti į šiuos pietus, kurių kaina tik \$1.50. Gautas pelnas bus skiriamas naujos mokyklos fondui.

• **Amerikos Lietuvių Vaikų Ugdymo Draugijos (ALVUD)** atstovai atvyksta į Clevelandą kovo 25 d. ir 4 val. p. p. Lietuvių svetainėje įvyks paskaita ir filmai šia tvarka:

1. **Vaikams** (priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus) — apatinėje salėje bus rodomi šie filmai:

Vištos ir viščiuko gyvenimas, Užburta smuikas — baletas, Nuostabūs dalykai jūsu kieme, Žiogas ir skruzdė, Lapė ir gaidys. Iliustruotas pasakas ekrane skaito aktorius A. Brinka, demonstruoja Leonas Šulaitis (moksleivis).

2. Paskaita suaugusiems ir jaunuoliams nuo 18 m. amžiaus (viršutinėje salėje) "Vispusiškos sveikatos

Valteris Banaitis, pats būdamas muziku, džiaugėsi susitikęs su senu bičiuliu muziku Alfonsu Mikulskiu. Nuotraukoje iš kairės: O. Karpienė, O. Mikulskienė, V. Banaitis, A. Mikulskis.
V. Pliodžinsko nuotrauka

ugdymas tėvuose ir vaikuose. Skaito Dr. Jonas Adomavičius. Paskaita iliustruojama filmais;

Paveldėjimas ir dar negimusio vystimasis (parodoma svarba paveldėjimo, auklėjimo ir aplinkos), **Jūs įpročiai**.

Augimas prasideda iš vienos celės — parodoma celių augimas ir nykimas, o taip pat ir vėžio išsivystimas.

Dalyvaus skaitlingai ir sudarykite sąlygas dalyvauti **vaikučiams**. Vaikai palikti apatinėje salėje filmą žiūrėti, bus prižiūrimi.

Rūbinė apatinėje salėje — tik vaikams.

Prieš paskaitą patariama paskaityti išdalintus ALVUDo leidinius.

Paskaitas ruošia LB Clevelando I-os apylinkės valdyba.

• **Clevelando Ramovėnų metinis susirinkimas** įvyks kovo 25 d., 12 val. (sekmadienį), Lietuvių salėje.

Darbotvarkėje: skyriaus valdyba pateiks metinę veiklos apyskaitą, revizijos komisija pateiks aktą, diskusijos dėl duotų pranešimų ir revizijos komisijos akto, naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai ir kt.

Skyriaus ramovėnai prašomi būtinai atsilankyti ir nesivėlinti.

• **Jonas Kazlauskas** pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

MURINO PARODOJ PASIŽVALGIUS

Tapytojo B. Murino kūrinių paroda Chicagoje susilaukė tikrai gražaus pasisekimo. Ja pirmomis dienomis jau aplankė apie 400 svečių, o meno mėgėjai įsigijo bene 10 darbų. Pilnutelėje Čiurlionio galerijos salėje, be spaudos atstovų, kultūrininkų ir visuomenės veikėjų, matėsi dailininkai — prof. A. Varnas, P. Kaupas, A. Rūkštelė, J. Mieliulis, M. Šileikis, E. ir A. Marčiulioniai, J. Pilipauskas, Z. Kolba ir kt.

Atidarymo programą pravedė Menininkų Klubo pirm. P. Gaučys, o išsamesnę apžvalgą apie dail. B. Murino kūrybą skaitė prof. A. Liaugminas. Čiurlionio galerijos direktijos vardu tarė žodį dail. M. Šileikis. Parodos kaltininkas B. Murinas kukliame savo žodyje priminė kokiomis sąlygomis jis kūrė naujausius savo darbus, užakcentavo savo žmonos rolę, kuri jam sudarė geras kūrybines sąlygas, o kartu būna pirmąja jo darbų kritike ir patarėja. (Salėje plojimas).

Skoningai eksponuoti 60 tapybos darbų yra kelerių metų darbo vaisius, o tų kūrinių aukštas meninis lygis sako, kad dailininkas priklauso prie eilės kūrybingiausių lietuvių dailininkų.

Dailininkas mėgsta tapyti gamtovaizdžius, jo parodoje matyti gera dalis natūrmortų, portretų ir figūrinių kompozicijų. Lygiai pusė darbų tapyta aliejiniais dažais, o kiti akvarelėmis. Tai lyg įnešė kai ką naujo į dail. B. Murino meninę raidą, nes iki šiol savo parodose rodydavosi daugiausia tik su akvarelėmis, o aliejinės tapybos darbų būdavo tik vienas kitas.

Dail. B. Murinas mokėsi ir subrendo dar Nepriklausomoje Lietuvoje, tačiau čia naujame pasaulyje — Amerikoje jo kūryba pražydė dideliais kvapniais žiedais, paskleidusiais apie save šviesą ir šilumą.

Savo naujausiuose darbuose dailininkas išlaiko originalumą, lengvai atpažįstamas, moka puikias suvesti spalvines gamas į vieną užbaigtą harmoniją.

Pažymėtini jo darbai. Upės kilpa, Natūrmortas, Žiemos šėšėliai, Spalis, Rudens simfonija, Bijūnų puokštė, Suktinis, Žmonos portretas, Ponia su baltom pirštinėm ir obuoliai. Pastarasis komisijos atrinktas Čiurlionio galerijai, tačiau tenka pasakyti, kad ne vie-

nas iš čia išvardintų galėtų puošti galerijų ar muziejų sienas.

J. Pautienius

Gražus jaunimo pasirodymas New Britaine

Kovo 11 d. skautės surengė didelę šventę New Britaine, šv. Andriejaus parapijos svetainėje, sutraukdamos virš 600 žmonių. Tai buvo šv. Kazimero minėjimas ir mugė. Viena salės dalis buvo skaučių pieštais lietuviškais ir skautiškais simboliais dekoruota. Kita pusė — užkandinė buvo papuošta tautinėm vėliavėlėm, o visi stalai — baltai dengti su raudonų rožių vazelėm. Įeinant skautės pasitiko kiekvieną prisegdamos vyrams įvairiaspalves širdeles, o moterims siūlines lėlytes. Tik peržengus slenkstį pasitiko sveikinimas "Sveiki atvykę". Iš karto pasijutai svetingo šeimnininko troboje.

Programa buvo pradėta punktualiai. Gražūs bŕrys skautų ir skaučių išsiriškiavo vidury salės su savo vadais. Atraportavo 70 skaučių ir 34 skaitai. Suvažinavę buvo iš Hartfordo, New Haveno, Waterburio ir New Britaino.

Po iškilmingos tradicinės skautiškos dalies sekė gražus patriotinis Gražios Marijos ištės žodis, perpintas keliais eilėraščiais. Už širdies stveria, kaip girdi jaunus lūpas sakant "...esam lietuviai ir norim jais būti" Kai sako nebijokite, nenuautėsime "...mes čia gyvi, mes čia gyvi" Kai stengiasi suprasti tie laimę, kai buvo tėvynėje laisvi kuri, Maironio žodžiais tarant, buvo "jauna, laisva, pati savęs valdovė". Kai šis jaunimas ryžtasi kovoti, kad broliai ir sesės vėl būtų laisvi. Malonu girdėti iš jaunų lūpų pasididžiavimą, kad turime savo šventąjį, kai girdi raginamą tuo džiaugtis ir iškilmingai švęsti jo šventę. Tesidžiaugia mūsų Globėjas mumis, — taip baigia kalbėtoja, Visa tai glosto, guodžia mūsų širdis.

Po to, taip gaivinančio, širdingo žodžio, sekė mugė. Skautai turėjo įvairių darbų parodėles, išskyrus New Britaino skaites, kurios turėjo specialiai pintų krepšelių, lietuviškais raštais dekoruotų lėkščių ir dėžučių.

Hartfordo ir New Britaino motinos turėjo puikų užkandžių stalą, ypač puošnių tortų, raguolių, ir kitokių prašmatnių skanumynų. Kai žmonių buvo tokia daugybė, kas pas mus labai neįprasta, tai viskas per porą valandų buvo išpirkta.

Mugės metu labai gražiai pasirodė įvairios vietovės su tautiniais šokiais. Vėsi šokiai buvo grausmingai nuploti, bet didžiausio dėmesio susilaukė Waterburio sužadėtinės, šlamončios baltuose rūbuose, šokdamos Sadutę.

Buvo reto malonumo pobūvis, kuris buvo labai gerai organizuotas, geras laiko apskaičiavimas, be įprastinių išėsimų ir viešų nesklandumų.

Ačiū New Britaino skautėms ir visiems kas joms padėjo.

Mama

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
PAULINA MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

Laimai Jucaitienei išsikelian gyventi į Chicago, clevelandietės bičiulės praeitą sekmadienį suruošė išleistuves. L. Jucaitienė ilgą laiką dirbo Baltijos Prekybos Namuose. Nuotraukoje iš kairės: B. Mainienė, B. Pročkienė, R. Skavičienė, R. Orintienė, L. Jucaitienė, V. Auginienė, J. Ilandienė, J. Orantienė, E. Mikšienė.
J. Garlos nuotrauka

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN 4% SUPERIOR SAVINGS
ACCOUNTS INSURED TO \$10,000
OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30
SAVE BY MAIL POSTAGE PAID BOTH WAYS
IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsiamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• **Kompozitoriaus Jul. Gaidelio mokinių koncertas** įvyks balandžio 8 d., 3 val. Tautinės Sąjungos namuose, Bostone.

• **Elona Marijošiūtė - Vaišnienė** kovo 7-8 dienomis išlaikė prancūzų literatūros daktarato — Ph. D. egzaminus Yale universitete. Iš prancūzų literatūros egzaminavo profesoriai H. Peyre, G. May, I. Buffum, ir H. Garey. Iš ispanų literatūros egzaminavo prof. J. Arrom.

• **Dr. J. Ramunis**, iš Victorio, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$10.00 auką.

• **V. Ziogas**, iš Orefield, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **J. Demereckas**, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$4.00 auką.

• **V. Lankauskas**, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **A. Jonys**, iš Riverside, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

BOSTON

K. Merkio pagerbimas

Kovo 25 d., 5 val. vakare Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas savo patalpose rengia Bostono lietuvių šachmatininkų vadovui K. Merkiui pagerbti vakarienę, į kurį kviečiami ne tik visi Bostono lietuviai, bet taip pat ir amerikiečiai ir kitų tautų šachmatininkai.

P. Merkys žinomas, kaip didelis šachmatininkų sporto mylėtojas. Jis suorganizavo prieš keletą metų Bostono šachmatininkų klubą, kurį globoja Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas, ir jam visą laiką vadovauja. Jis žaidžia Amerikos komandoje, kur yra pasiekęs labai aukšto įvertinimo. Apie sužeistas jo partijas dažnai rašo ne tik Amerikos, bet taip pat ir tarptautinė šachmatininkų spauda. Be to, K. Merkys daug rašo iš šachmatininkų gyvenimo ir lietuvių spaudoje.

P. Merkys yra rėmėjas BALFO ir kt. lietuvių organizacijų.

Kultūros Klubas susirinkimas

Lietuvių Bendruomenės Kultūros Klubas susirinkimas įvyks kovo 24 d., 7 val. vakare Tarptautinio Instituto patalpose. Programo-

je: Diskusijų vakaras Dr. Griniaus knygos "Tauta ir tautinė ištikimybė" temomis. Diskusijų moderatorius: Dr. J. Gimbutas. Diskusijų dalyviai: rašyt. A. Gustaitis, stud. N. Makaitytė, stud. A. Mučinskas, rašyt. St. Santvaras ir red. Sonda. Laukiama skaitlingo visų dalyvavimo, o ypač mūsų studentijos.

Skautų Tėvų Komiteto susirinkimas

Skautų tėvų komitetas kovo 23 d., 7 val. 30 min. Tautinės S-gos namuose šaukia skautų-čių tėvų susirinkimą, kuriame bus padaryta praėjusių metų veiklos apžvalga ir taip pat renkamas naujas komitetas. Visi tėvai prašomi dalyvauti.

Veikėjas ir Dirvos rėmėjas bei platintojas Ignas Vilėniškis, po širdies priepuolio, jau 3 savaitės guli ligoninėje ir lėtai taisosi. Ligoninė greitam pasveikti.

Balandžio 1 d. Laisvės Varpas radijas rengia savo metinį banketą, kuriame bus paminėta Maironio 100 m. sukaktis.

J. Vaičiūčio vadovaujamoj krautuvėj — 359 W. Broadway, So. Bostono, tel. 542-1767, prekės, priderintos siuntiniams, perduoda-

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

Iš Kultūros klubo veiklos

Savo kovo 17 d. susirinkimo programai Kultūros klubas pasirinko muzikės Giedros Gudauskienės paskaitą: Lietuvių liaudies dainos ir jų įtaka į mūsų kompozitorių kūrybą.

Su didele erudicija ir įdomiu dėstymo būdu paskaitininkė parodė susirinkimo dalyviams lietuvių liaudies dainų grožį, savybes, labai seną kilmę. Ne be reikalo mūsų kompozitoriai negali išvengti savo kūryboje mūsų dainų įtakos. Priešingai, ta įtaka praturtina ir pagilina jų kūrybą. Mūsų dainos yra įvairios, kaip pagal senumą, taip lygiai pagal Lietuvos sritis. Žemaičių dainas galima laikyti seniausiomis, o suvalkiečių skambiausiomis.

Nuo pritytios melodijos daina transformavosi mūsų kompozitorių kūryboje iki instrumentalinių variacijų, iki sonatos formos.

Paskaitos teigimai buvo pailustruoti plokštelėmis.

mos pigiausiomis kainomis. Čia priimami siuntiniai į įvairius sovietų valdomus kraštus. Siuntiniai siunčiami per Cosmos Parcel Express Corp.

J. Vaičiūtis nesigailėjo laiko ir darbo įdėti, kad padėtų sutvarkyti užkliuvusių siuntinių išsiuntimą.

Čia priimami supakavimui ir išsiuntimui siuntinių į Lenkiją.

bandru dainavimu (dirigavo komp. B. Budriūnas), pianinu. Paskaita buvo įdomi, spalvinga, gyva, kaip tos gėlės, kuriomis buvo apdovanota paskaitininkė.

Antrojo susirinkimo dalyje kalbėjo klubo išdinininkas K. Liaudanskas ir klubo pirmininkas J. Gliuda. Pirmininkas kalbėjo apie vėjų pirkto knygų anglų kalba apie Lietuvą, ir padovanoti tas knygas moksleivėms bei viešosioms bibliotekoms. Tam gražiam tikslui jau gauta ir aukų. Iš stambesnių aukotojų paminėtini dr. Jurgilas, dr. A. Hagentornas, kleb. kun. J. Kučingis po 10 dol. P. Keršys — 7 dol., dr. Devenis, L. Kančiauskas, A. Skirius, A. Lukšienė, J. Kutra po 5 dol., dr. Raulinaitis 2 dol., J. Truškauskas 1 dol. Kiti pasižadėjo aukoti.

Knygų loterijoje laimėtojai gavo P. Orntaitės "Šuliny's sodyboje", J. Tiniño "Sužadėtinė" ir A. Baranauko "Anykščių šilelis".

Reikia pažymėti, kad puikiai išleista Romuvos leidyklos "Anykščių šilelį" Klubui padovanojo Los Angeles knygnešis, knygų platintojas V. Prižgintas. Tenka dar paminėti, kad nuolatiniai Kultūros klubo mecenatai yra Lietuvių Namų bendrovė, leidžianti naudotis patalpomis, nemokamai ir lietuviškoji radijo valandėlė, Br. Gedimino, kuri xisad palankiai žiūri į Kultūros klubo veiklą ir klubo pranešimus skelbia nemokamai. Tai vis Kultūros klubo mecenatai, be kurių Klubas negalėtų veikti, nes klubas išsilaiko tik iš kuklių aukų, teikiamų knygų loterijos proga. Su dideliu įgudimu ši susirinkimą pravedė klubo valdybos narys arch. E. Arbas.

Sekantis klubo susirinkimas numatomas gegužės mėnesį.

IRENA VEBLAITENĖ, sėkmingai vadovavusi ALT S-gos Elizabetos skyriaus dešimtmečio vakarui ir įspūdingai padeklomavusi eilėraščių ištraukas iš naujosios St. Lauciaus poezijos "Respublika". Vyt. Maželio nuotrauka

PENKERI METAI BIRUTĖS DRAUGIJAI

Šių metų kovo mėnesį sueina penkeri metai, kai Los Angeles mieste įsikūrė D. L. K. Birutės Karių Šeimų Draugijos skyrius. Pradėjo labai kukliai ir nedrąsiai, vos 12 narių turėdamas. Pirmam koncertui ruošti narės sudėjo pinigų salei išnuomoti net pačios bilietus į koncertą pirkto, O. Pulkaunikienės vadovaujama draugija, per tuos penkerius metus ne tik gražiai dirbo ir išaugo, bet ir daug įnešė į Los Angeles kultūrinį gyvenimą.

Iš pačių narių suaukotų pinigų visą laiką buvo remiamos įvairios kultūrinės organizacijos, reprezentuojantieji Lietuvą sportininkai lietuviška mokykla, lietuviška spauda, ligoniai, ypač Gautingo sanatorijoje esą. Birutietės lankė ir lanko ligonius, ypač tuos, kurie neturi artimųjų, padeda visiems į vargą pakliuvusiems, kas tik į draugiją kreipiasi.

Didžiausias draugijos nuopelnas — šelpimas už geležinės uždangos likusiųjų, ypač grįžusių iš Sibiro. Visų balių pelnas, siuntinių pavydalu, išsiųstas įtėviškė. Siuntinių pasiūsta už 3142 dolerius.

Nepamiršta ir mūsų prieauglio Vokietijoje Vasario 16 d. Gimnazijoje. Jai irgi persiūsta virš 400 dolerių. Prisiminti ir pasveikinti mūsų trys likusieji gyvi Nepriklausomybės akto signatarai, jiems pasiūsta iš birutietės kasos 105 doleriai, o kiti 20 dolerių buvo gauta iš skaučių, Bendruomenės ir Balfo.

Nelengvas buvo darbas pradžioje. Daugelis su nepasitikėjimu žiūrėjo "ką čia tos birutietės parodys". Vienas kitas ir per spaudą be jokio reikalo grybštelėjo. Bet laikas parodė, kad šios moterys, susibūrusios D. L. K. Birutės Draugijoje, dirba tėvynei, nežūrint kokių jos pažiūrų bei įsitikinimų būtų.

Gražu stebėti birutietes susirinkimo metu. Laikas veltui negaišinamas plepalams bei gūnčiams. Kiekviena turi teisę pasiūlyti ar pakritikuoti, ar savo nuomonę išreikšti. Balsavimu nusprendžiami visi svarbesni nutarimai, prašyti siuntinių paskirstymas prašytojams. Valdyba yra daugiau koordinuotoja, savarikiškai nei pinigų neskirsto, nei siuntinių nesiučia.

Per šiuos dvejus metus draugijos skyriui gražiai vadovavo V. Andrašionienė, kuri savo taktiškumu ir nuosirdumu daug padėjo organizacijos veiklai. Didelę pagarbą tenka ir visoms kitoms valdybos bei organizacijos narėms, kurios paaukojo ir savo laiko ir energijos, kad tik kuo didesnis skaičius siuntinių pasiektų mūsų Sibire išvargusius lietuvius. O vargas ten tikrai lapais lapoja, šakom šakoją... Birželio 2 dieną ir vėl rengiamas didžiulis balius, su įdomia programa ir visoms kitom praš-

B. Pūkelevičiūtei Toronte įteikta premija

Didelės reikšmės įvykis, kuris torontiečius sutelkė kovo 11 d. į Prisikėlimo parapijos salę ir ją sausakimšai užpildė, tai buvo literatūros premijos įteikimas rašytojai B. Pūkelevičiūtei už dramatinį veikalą "Aukso žąsis". Premija — 1000 dol. buvo skirta Amerikos Lietuvių Bendruomenės, kurią po trumpo įžanginio žodžio, perskaičius veikalo vertintųjų komisijos sprendimą, įteikė PLB pirmininkas dr. J. Sungaila.

Ta pačia proga žodį tarė KLB Kultūros Fondo pirmininkas kun. J. Borevičius, SJ iškeldamas laureatės nuopelnus mūsų jaunimui. Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas sveikindamas diplomatinės ir konsularinės tarnybos vardu iš širdies linkėjo gerbiamai laureatai žengti naujų laimėjimų lydimai Lietuvos kūrybos vieškeliu. Jis toliau savo kalboje pabrėžė, kad tautos gyvybė pasireiškianti nevien politinėm nepriklausomybę simbolizuojančiom institucijom, bet ir jos kūrybinėmis galiomis. Užtat kūrybinio žodžio žmonės dažniais atvejais savo tautai esą reikšmingesni už kariuomenės vadus bei valstybės vyrus. Bendruomenei kaip tik ir tenkanti didelė pagarba už šios premijos įteirimą, kuri skatina tautines vertybes, tas dvasinės energijos priemones kovai už lietuvių tautos laisvę ir jos savarankišką buitį.

Jaunimo premijos laureatės B. Pūkelevičiūtės nuosirdžiu padėkos žodžiu baigėsi iškilmingoji dalis.

Toliau sekė koncertas, kurio metu solistė P. Bičkienė gražiai išpildė keletą lietuviškų ir operos dalykelių. Matyt, daina buvo taikli susirinkusiųjų širdžiai, nes ji buvo palydėta ilgais aplo-dimentais. Akompanavo muz. St. Gailevičius.

B. Pūkelevičiūtė

Laureatė B. Pūkelevičiūtė paskaitė ištrauką iš "Aukso žąsis". Aktoriai: B. Pūkelevičiūtė, L. Barauskas, J. Kelečius ir K. Veselka suvaidino iš premijuoto veikalo "Stebuklų naktis prie žaliųjų pingvinų".

Linkėtina, kad lietuviškoji visuomenė, kuri savo gausiu atsilankymu pagerbusi mūsų gerbiąmą laureatę, didesnio susidomėjimo skirtų ir tam didžiausiam šiuo metu ginklui už laisvę — lietuviškai knygai ir spaudai.

Valteris Banaitis, Mažosios Lietuvos veikėjas, Free

matnybėm, kurių vis naujų birutietės suranda.

Birutietės dėkingos ir visiems los angeliečiams, kurie savo atsilankymu, materiale bei morale parama įgalino birutietes dirbti šį artimo šelpimo darbą.

V. IRL.

Europe narys, Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės kviečiamas, kovo 23 d., 7:30 val. vak. Šv. Jono Kr. parapijos salėje padarys aktualiais mūsų tėvynės klausimais pranešimą. Lietuvių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Po pranešimo Lietuvių Namuose įvyks svečiui pagerbti priėmimas-vašės. Kvietimai gaunami pas L. Tamošauską, E. Jankutę, Aug. Kuolą ir V. Bačėną — Lietuvių Namų administratorių.

Lietuvių Namų naujai išrinktoji valdyba kovo 13 d. posėdyje pareigomis pasiskirstė: J. Strazdas — pirmininkas, dr. J. Kaškelis ir J. R. Simanavičius — pirm. pavaduotojai, K. Dalinda — sekr., Jurkevičienė — šėrų atskaitomybės reik., Aug. Kuolas — spaudos ir propagandos ir P. Lelis — ūkio reikalų vedėjas.

Toronto lietuvių šeštadieninė mokykla kovo 25 d. (sekmadienį), Prisikėlimo parapijos salėje ruošia grandiozinį, su plačia programa koncertą. Didžiąją programos dalį išpildys mokyklinio amžiaus jaunimas, kurie įtemptai ruošiasi. Solistas V. Verikaitis ir smuikininkė M. Hrubelski išpildys lietuviškų ir klasikinių populiarios muzikos ir dainų kūrinius. Įvairi ir turtinga pdograma, manoma, galės patenkinti ir jaunus ir senus. Pelnas skiriamas šeštadieninei mokyklai išlaikyti. Pradžią 4 val.

DETROIT

Susirinkimas

Balfo 76-to skyriaus metinis narių susirinkimas šaukiamas sekmadienį, 8. m. balandžio mėn. 1 d., 12 val. 30 min., ispanų namuose. Dienotvarkėje valdybos rinkimai ir einamieji reikalai. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Vakaras

Kovo 3 d. Balfo vakaras davė 233 dol. 10 ct. pelno. Vakarių veiklą pastatė Z. Arlauskaitės-Mikšienės vadovaujamas Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris. Vakara suruošti ir jį praveisti padėjo M. Baukys, Br. Beržanskienė, J. Beržanskis, M. Bilah, F. Blauzdyls, A. Brazaitytė, E. Brazaitytė, A. Conrad, E. Čižauskienė, St. Iljasevičius, P. Januska, K. Jurgutis, E. Juskaitė, A. Kavaliauskienė, O. Kilikevičiūtė, R. Kriauciūnas, V. Laurus, "Lietuvių Balsas", "Lietuviškos Melodijos", lietuvių parapijos, J. Maršalkovičienė, J. Murinas, A. Nakas, P. Pagojus, R. Plepienė, I. Putriūtė, P. Putrius, S. Rimšienė, "Senate Furniture", O. Šadeikienė, A. Sukienė, E. Šukis, L. Sulcas, "Vicky's Flowers", A. Viskantas, N. Ward, Pr. Zarranka.

PHOENIX, Arizona

Juozas Ročkus — savininkas Gintaro restorano Chicagoje, atostogauja saulėtam Phoenixe, kur apsi-stojo pas svainius A. J. Rimavičius — 2148 W. Buckeye Rd., Barbara Motel.

Marija Bojevienė, iš Chicago, viešėdama ilgesnį laiką pas Rimavičius, Phoenixe, susizavėjo puikiu miestu ir oru, nutarė pasilikti čia gyventi nusipirkdama namus.

A. A. ONAI MINALGIENEI

mirus, jos dukrai STASEI ŠMITIENEI — Lietuvių Mokytojų Draugijos Bostono skyriaus vicepirmininkui, ir jos šeimai reiškiamo nuosirdžią užuojautą

Skyriaus vadovybė ir nariai

Trijų metų mirties sukaktį minint, už

A + A

INŽ. PRANĄ DRASUTĮ

bus atnašaujamos šv. Mišios kovo 24 d., 8 val. ryte Naujosios parapijos bažnyčioje ir kovo 26 d., 8 val. ryte šv. Jurgio bažnyčioje. Kviečiame dalyvauti pamaldose.

žmona ir dukta su šeima